

ՍՈՒՐԻԱ 2019. «ԱՆԱԲԵԿՉՈՒԹԵԱՆ ԱՆԿՈՒՄ ԵՒ ՏԱԳՆԱԴԻ ԲԱՐԱԲԱԿԱՆ ԼՈՒԾՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ»

Կարելի է ըսել, որ 2019-ն սուրիական տագնապի քաղաքական լուծման ամուսնով անսպասելի գարգացումներու տարի մը եղաւ: Սկսելով ՏԱՂԵՇ-ի, որպէս ահաբեկչական ամբողջական մարմին անկումէն, հասնելով ԱՄՆ-ի նախագահ Տանըլտ Թրամփի սուրիական հողերէն դուրս գալու որոշումն ու անոր բեկանումը, ապա սուրիական քարիւղը թալանելու ախորժակին սրումը, եւ այսպիսի լարծուն քաղաքականութեան որպէս արդիւնք թրջական ուժերու Սուրիոյ հիւսիսարեւելք թափանցումը, փոխարէնը սուրիական բանակին տուեալ շրջաններ լայն տարածումը, յետ ԶԱՍԱՏ խմբաւորման գոյացած համաձայնութեան: Սուրիական բանակը այնուհետեւ յառաջացաւ Համայնի հիւսիսային եւ Իտլիպի հարաւային արուարձաններուն մէջ, ազատագրեց ռազմավարական դիրք ունեցող բազմաթիւ գիւղեր ու գիւղաքաղաքներ:

Տնտեսական գետնի վրայ, 2019-ին Սուրիոյ ժողովուրդը տնտեսական վատ պայմաններու դէմ յանդիման գտնուեցաւ: Վիճակը բարդացուց ամերիկեան «կայսեր» պատժական օրէնքը որուն համաձայն Սուրիոյ կառավարութեան հետ գործակցող իւրաքանչիւր ընկերութեան դէմ պատժամիջոցներ որդեգրուեցան: Այս բոլորով մէկտեղ, 2019-ի աւարտին Սուրիան ականատես դարձաւ աշխատավարձերու աննախադէպ յաւելումին: Տնտեսական հարցերու մասնակի լուծման միտումով, Սուրիան յարակից եւ դաշնակից պետութիւններու հետ գործակցութեան նոր հորիզոններ բացաւ:

Նախ գարգացաւ տնտեսական գործակցութիւնը Թեհրանի հետ, որ հակառակ իր վրայ պարտադրուած պատժամիջոցներուն, Սուրիոյ տնտեսութեան գօրավիզ հանդիսացաւ, յատկապէս վերականգնումի աշխատանքներուն:

2019-ն վճռորոշ տարի մըն էր սուրիական տագնապի պատմութեան մէջ նաեւ այլ ամուսնով: Ժընեւի մէջ սկիզբ առին սուրիական սահմանադրութեան վերամշակման յանձնախումբին աշխատանքները՝ Սուրիոյ կառավարութեան, քաղաքային հասարակութեան ու ընդդիմութեան պատուիրակութիւններով: Վերջինս, սակայն, թրջա-ամերիկեան չափանիշներով որոշումներ որդեգրել սկսաւ, ինչ որ մղեց սուրիական ազգային պատուիրակութիւնը խստիւ մերժելու ընդդիմութեան առաջարկները:

2019-ին, Սուրիան ականատես դարձաւ նաեւ իւրայելեան յարձակումներու: Իւրայել, որպէս աջակցութիւն գինեալ ահաբեկչական խմբաւորումներու, բազմաթիւ յարձակումներ գործեց սուրիոյ հարաւային տարածքներուն վրայ, սակայն սուրիական հակաօդային պաշտպանութեան համակարգերը արձակուած հրթիռներուն մեծամասնութիւնը վար առին ու ձախողութեան դատապարտեցին գինուորական թիրախներ ընտրած այդ յարձակումները:

ԵԿԷՔ, ՏԻՐՈՋ ԼՈՅՍՈՎ ԲՍԼԵՆՔ (ԵՄ 2.5)

Քրիստոսի հրաշափառ Ծննդեան այս օրը, եկէ՛ք աստուածաշնչական բառերով իրարու անտեղծ ըսենք. «Լոյս ըլլայ»: Այդ լոյսը Քրիստոսն է: Աստուած հաճեցաւ մեծագոյն Լոյսը՝ Իր Միածին Որդին զրկել աշխարհի եւ խաւարին մէջ թափառող ժողովուրդներ մեծ Լոյսը տեսան ու ճանչցան: «Մահուան ստուերին երկիրը բնակողներուն լոյս ծագեցաւ» (Ես 9.2) կը յայտարարէ Եսայի մարգարէ եւ կը շարունակէ ըսելով. «Որովհետեւ մեզի մանուկ մը ծնաւ, մեզի որդի մը տրուեցաւ, եւ իշխանութիւնը Անոր ուսին վրայ պիտի ըլլայ ու Անոր անունը պիտի կոչուի Սքանչելի, Խորհրդակից, Հօգօր Աստուած, Յաւիտենականութեան Հայր, Խաղաղութեան Իշխան» (Ես 9.6):

Սուրբ Ծննդեան տօնին, խաւարած աշխարհը Բեթլեհեմի գունազեղ լոյսերով կը շողոզոյ: Եկեղեցիներ, շէքեր, բնակարաններ եւ վաճառատուներ լոյսերով գարդարուած կ'ըլլան: Ուրախութիւնն ու ջերմութիւնը կը համակեն բոլորին սրտերը, որովհետեւ «Աստուած Իր Միածինը աշխարհի դրկեց, որ կեանքը Անով էր ու կեանքը մարդոց լոյսն էր, եւ Լոյսը խաւարին մէջ կը լուսաւորէր» (Յհ 1.4-5): Ինչ մեծ պարգէ եւ օրհնութիւն: Չաքարիա քահանան ճանչցաւ Լոյսը, որ խաւարին մէջ նստող ժողովուրդին հասաւ, ծագող արեգակը վերէն մեզի այցի եկաւ (Ղկ 1.79): Եղիսաբէթ, Յովհաննէս Մկրտիչի մայրը, երբ Մարիամին հանդիպեցաւ, բարձրաձայն աղաղակեց. «Օրհնեալ ես դուն կիներուն մէջ, եւ օրհնեալ է քու որովայնիդ պտուղը» (Ղկ 1.42): Մարիամ, շնորհընկալ կոյսը, երբ իմացաւ աստուածային ծրագիրը, որ իրմով պիտի մարմնաւորուէր, ըսաւ. «Տէրը պիտի գովաբանեմ. Ահա հոգիս կ'ուրախանայ Աստուծոմով, իմ Փրկիչդս, որովհետեւ Ան տեսաւ իր աղախինին հեզութիւնը» (Ղկ 1.46-48): Յովսէփ, արդար մարդ ըլլալով, ընդունեց որ Մարիամին ներսիդին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է, ու իր կինը քովը առաւ ու պաշտպանեց զայն: Բեթլեհեմի դաշտերուն վրայ, գիշերով հովիւներուն Տիրոջ փառքը յայտնուեցաւ, երբ իրեշտակը մեծ ուրախութեամբ անտեց Փրկչին ծնունդը: Իմաստուն մոգերը Երուսաղէմ եկան ու ըսին. «Ուր է Հրեաներուն նորածին թագաւորը, մենք տեսանք անոր աստղը արեւելքի մէջ եւ եկանք երկրպագելու իրեն» (Մտ 2.2): Արդար եւ աստուածավախ Սիմէոն ծերունին Հոգիով Տաճար եկաւ ու նորածին Փրկիչը գիրկը առնելով օրհնեց զԱստուած ու ըսաւ. «Որովհետեւ իմ աչքերովս տեսայ Փրկիչը, որ զրկեցիր բոլոր ժողովուրդներուն, որպէս լոյս՝ հեթանոսները լուսաւորելու» (Ղկ 2.30-31): Նոյնպէս որբեւայրի Աննա մարգարեուհին, որ ծոմով ու աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն մատուցանէր, երբ Յիսուս Մանուկը տեսաւ, անմիջապէս եկաւ եւ Տիրոջ գոհութիւն տուաւ եւ Անոր մասին կը խօսէր բոլոր անոնց, որոնք փրկութեան կը սպասէին (Ղկ 2.37-38): Վերոյիշեալ անձնաւորութիւնները, Յիսուս Փրկչին ծննդեան ականատես առանձնաշնորհեալ վկաները հանդիսացան, անոնք Տիրոջ Լոյսը տեսան, ու ճանչցան արդարութեան արեգակը (Մղ 4.2):

Մենք ալ պէտք է տեսնենք մեծ Լոյսը, որ խաւարին մէջ կորսուած ժողովուրդին վրայ ծագեցաւ: Առանց այդ լոյսի գիտութեան, անկարելի է զԱստուած տեսնել, որովհետեւ Յիսուս ըսաւ. «Ան որ գիտեսաւ՝ Հայրը տեսած եղաւ: Հաւատացէ՛ք ինծի, թէ ես Հօրս մէջ եմ եւ Հայրը իմ մէջս» (Յհ 14.10-11): Երբ երկինքը անձեւ ու պարապ էր, եւ անդունդին վրայ խաւար կար, եւ Աստուծոյ հոգին ջուրերուն վրայ կը շրջէր, Ստեղծիչը իր անծայրածիր գերիշխանութեամբ ըսաւ. «Լոյս ըլլայ ու լոյս եղաւ» (Ծն 1.3): Լոյսը գերագոյն նկատելով Աստուծոյ առաջին արարչագործութիւնը եղաւ: Առանց լոյսի ոչինչ տեսանելի է: Լոյսը կեանքի աղբիւր է: Հոն ուր լոյս կայ, հոն կեանք կայ, կեանքի յարատեւութիւնն է: Երբ Յիսուս ծնաւ, անհուն ուրախութեամբ պարուրեց որջ մարդկութեան սիրտը: Մեղքին պատճառով մարդուն մէջէն մարեցաւ հրաշագործ լոյսը: Աստուած իր մարգարէները

Մասիս Եպս. Զօպուեան
Առաջնորդ Բերիոյ Հայոց Թեմին
Շաբ.՝ էջ 2 ➤

Խմբագրական

«ԳԱՆՁԱՍԱՐ»Ի ՆԱԽՈՐԴ ՏԱՐԻՆ

2019-ին «Գանձասար» շարունակեց լոյս տեսնել՝ յաղթահարելով կարգ մը դժուարություններ, յաջողելով կարգ մը ծրագիրներու իրականացման մէջ, որոշ ծրագիրներ ալ անկատար ձգելով:

Ինչպէս նախորդ տարիներուն, այս տարի եւս աշխատակազմէն գաղթողներ եղան ու փոխարինուեցան նորերով: Այս երեւոյթը նոր երիտասարդներ խմբագրական աշխատանքի դաշտ ներգրաւելու դրական կողմին կողքին, բնականաբար պիտի ունենար իր բացասական կողմը: Խմբագրական տարբեր աշխատանքներու մէջ հազիւ փորձառութիւն ձեռք ձգած երիտասարդներ, տարի մը վերջ պիտի ստիպուէին լքել իրենց աշխատանքը եւ մեկնիլ երկրէն: Տարուէ տարի կրկնուող այս փոփոխութիւնը թէեւ որոշ համեմատութեամբ կը դանդաղեցնէ թերթի կարգ մը բաժիններուն յատուկ փորձառու մարդուժ պատրաստելու աշխատանքը, միւս կողմէ սակայն, անելի մեծ թիւով երիտասարդներու մօտ հետաքրքրութիւն կը ստեղծէ ու կը պահէ անոնց մշտական կապը թերթին հետ:

Երկրի տնտեսական վիճակին եւ ծառայողական ոլորտին («համացանց, էլեկտրականութիւն, վառելիք») վատթարացման հետ թէեւ կրկնապատկուեցան հրատարակութեան դժուարութիւնները, սակայն, «Գանձասար»ի հրատարակութիւնը մնաց անխափան: Տպագիր մամուլը յստակ պատճառներով տեղի կու տայ, առցանց մամուլի ընթերցողները գերակշիռ կը դառնան: Այդուհանդերձ տպագիր մամուլը կը մնայ մեր գուրգուրանքի առարկան, որովհետեւ համայնքի պատմութիւնը արձանագրող գլխաւոր երկարակետաց աղբիւրը կը համարուի, հրատարակութեան բծախնդիր աշխատանք կը թելադրէ ու ընթերցողներու որոշ համեմատութեան մը նախընտրութիւնը կը մնայ:

Լրագրական մարդուժի պատրաստութեան մեր փորձերը շարունակուեցան, սակայն աշխատակիցներու ակնկալուած թափն ու հետեւողականութիւնը կարելի չեղաւ ապահովել: Անցնող տարուան ընթացքին քաջալերական էր թերթին թղթակցային կէտերուն աշխուժութիւնը՝ Յայտայն Զեսապ, Գամիշլի եւ Լաթաբիա: Եթէ նախապէս Սուրիոյ տարբեր շրջաններէ հապճեպ թղթակցութիւններ կը հասնէին «Գանձասար»ին, այսօր արդէն այդ շրջաններու հայ համայնքի գործունէութեան թղթակցութիւններն ու աշխատակիցներու (երիտասարդական թէ աշակերտական) եւ յօդուածագիրներու մասնակցութիւնը կանոնաւոր կշռոյթով կ'ընթանան: Սա կը թելադրէ նաեւ որակի բարելաւում, աշխատակիցներու յաճախակի հանդիպումներու, դասընթացներու կազմակերպում եւ բովանդակութեան հարստացում:

2019-ի սեմին, անսալով ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Վեհափառ Յայրապետին «Յայ Մամուլի Տարուան» կրկնակին, մասնակցելով նաեւ Անթիլիասի մէջ այս առիթով կազմակերպուած մամուլի ներկայացուցիչներու համահայկական խորհրդաժողովին, յարմար նկատած էինք ժողովներէ եւ հանդիսութիւններէ քայլ մը առաջ երթալով գործնական կապ ստեղծել երիտասարդ ընթերցողներուն եւ թերթին միջեւ, այնպէս ինչպէս համահայկական մամուլի ներկայացուցիչներուն միջեւ: Այս առումով թերթիս կազմակերպած լրագրական դասընթացը առիթ հանդիսացաւ երիտասարդ տարրը թերթին մօտեցնելու, ընթերցումը անոր առօրեային մէկ մասնիկը դարձնելու եւ զինք քաջալերելու աշխատակցութեան: Յայկական տարբեր վարժարաններէ աշակերտներու յաջողական այցելութիւնները խմբագրատունն ու խմբագրական աշխատանքին ներկայ ըլլալը եւս հետաքրքրութիւն ստեղծեցին անոնց մօտ:

Յայտայի մէջ թէեւ մամուլը մուտք գործած է դպրոց եւ ակումբ, սակայն, խմբագրութիւն, դպրոց, ակումբ գործակցութիւնը ցարդ անհրաժեշտ կարելութեան չէ արժանացած:

Թերթը պէտք է հասնի իւրաքանչիւր աշակերտի, միութենականի նաեւ, որպէսզի իւրաքանչիւրը զինք հետաքրքրող բաժինը ընթերցէ իր մայրենիով, ինքզինքն ու իր առօրեան փնտռէ թերթին մէջ ու տեղեակ ըլլայ համայնքային եւ համահայկական զարգացումներուն:

Այս առումով հսկայ աշխատանք տանելու է թերթը, իր բովանդակութեամբ ընթերցողներուն առօրեային մէջ թափանցելու, գաղութի պատմութիւնն ու առօրեան արտացոլացնելու եւ լեզուական թերութիւններէն հնարաւորինս զերծ մնալու:

Լիւթական դժուարութիւնները յաղթահարող ազգ ենք մենք: Այս կը վկայեն «Գանձասար»ի տարբեր հրատարակութիւններուն համար կատարուած նուիրատուութիւնները: Ինչպէս չգնահատել սուրիահայ մեր տղոց, յատկապէս Զանաթա գաղթած մեր ընկերներուն, նիւթական գորակցութիւնը թերթին՝ տարեկան բացառիկը ամէն գնով հրատարակելու ի խնդիր: «Գանձասար»ի ծնունդին ու զարգացումին հետեւած, անոր տարբեր աշխատանքներուն մաս կազմած, նոյնիսկ սովորական ընթերցող համարուող մեր տղաքը անվարան կը շարունակեն իրենց կապը թերթին հետ՝ նիւթական թէ բարոյական աշակցութեամբ, աշխատակցելով, ընթերցելով ու իրենց մեկնաբանութիւններն ու նկատողութիւնները արձանագրելով մերթ ընդ մերթ:

Շնորհակալութիւն բոլոր անոնց, որոնք տարի մը եւս հանդէս եկան «Գանձասար»ին մէջ, իրենց յօդուածներով, թղթակցութիւններով եւ գրոյցներով հարստացուցին անոր բովանդակութիւնը: Մեր հարցերը, մեր նուաճումները, մեր հեռանկարները, վեճերն ու տարակարծութիւնները պիտի արտացոլան, պէտք է ազատօրէն արտացոլան մամուլին մէջ: Անընդունելի են խօսքի ազատութեան կաշկանդումներու դրսեւորումները: Զննարկում-ինքնաքննարկումի բացակայութեան ինչպէ՞ս կարելի է քննական միտք ունեցող երիտասարդութիւն ունենալ, եւ ինքնագովութեան մոլուցքէն ձերբազատիլ:

Պահեմք ու զարգացնենք մամուլը մեր հաւաքական ճիգով: Ու որքան մեծագումար ներդրումներ յատկացնենք շքեղ կառոյցներ ունենալու եւ այդ կառոյցները մարդուժով հարստացնելու համար, նոյնքան ալ տրամադրենք մեր լեզուի եւ մտածողութեան զարգացման հարթակին՝ մամուլին: Անոր էջերէն պիտի ծնին նաեւ մեր ապագայ խմբագիրները, մտաւորականներն ու լեզուի, ազգային արժէքներու պաշտպան մարտիկները:

«Գ.»

ԵԿԷՔ, ՏԻՐՈՋ...

ՎՍԿԻՊՔ՝ Էջ 1

դրկեց, որ լոյսը տարածեն: Հակառակ Աստուծոյ ծրագիրներուն եւ մարդը փրկելու նախաձեռնութեան, մարդը մերժեց լոյսը եւ ընտրեց խաւարը:

Ահաւասիկ ինչ տարին ճամբեցինք եւ նոր տարին դիմաւորեցինք, այն խոր հաւատքով, որ մանկացեալ Փրկիչը, արդարութեան Արեգակը, դարձեալ պիտի վերանորոգէ ամբողջ երկրագունդը, պիտի լուսաւորէ տիեզերքը: Այդ լոյսը թող ըլլայ մեր կեանքի առանցքը: Տեսնենք այդ լոյսը ու մօտենանք անոր եւ այդ լոյսին ընդմէջէն մեր անձերը ճանչնանք ու գործերը քննենք: Զրիստոս եկաւ կոյրերուն աչքերը բանալու: Մանկացեալ Արքան, թող բանայ մեր աչքերը եւս, որպէսզի լոյսի մէջ քալենք: Պօղոս առաքեալ մեզ կը յուսադրէ ըսելով. «Թեպէտ ժամանակ մը խաւար էիք, սակայն հիմա որ Տիրոջ միացաք՝ լոյս էք: Հետեւաբար լոյսի որդիներուն վայել ձեւով ապրեցէք, որովհետեւ լոյսին պտուղներն են՝ բարութիւնը, արդարութիւնը եւ ճշմարտութիւնը: Չանսցէք հասկնալ՝ թէ Աստուած ինչ կ'ուզէ ձեզմէ, եւ բնաւ մասնակից մի՛ ըլլաք խաւարին գործերուն, որոնք Աստուծոյ կամեցած պտուղները չեն տար» (Եփ 5.8-11): Նոր Տարուան եւ Սուրբ Ծննդեան այս օրերուն, Տիրոջ հաճելի պիտի թուէր այն, որ մենք իրեն վստահինք մեր կեանքի օրերը, իրեն յանձնուինք, եւ իր խօսքով քալենք, ինչպէս կ'ըսէ սաղմոսերգուն. «Ըն խօսքդ իմ ոտքերուս ծրագ է, ու իմ շաւիղներուս՝ լոյս» (Սղ 119.105):

«ԵԿԷՔ, Տիրոջ լոյսով քալենք», պիտի յորդորէր Եսայի մարգարէն (Ես 2.5): Եկէք Չաքարիային պէս գիտակցինք ծագող արեգակին, Եղիսաբէթի նման օրինակէն Սուրբ Հոգւոյն պտուղը, Մարիամի օրինակով գովաբանենք Աստուծոյ հրաշագործ ձեռքերը, Յովսէփի հետեւելով արդարութեամբ քալենք, հովիներուն պէս պարզութեամբ եւ մաքուր սրտերով դիմաւորենք երկնային աւետիսը, մոզերուն իմաստութեամբ փնտռենք եւ երկիւղածութեամբ երկրպագ ենք մտուրի մէջ ծնած Արքային: Սիմէոն ծերունիին նման սպասենք Տիրոջ մօտալուս գալուստին, Աննա մարգարէուհիին նման միշտ փառք եւ գոհութիւն վերառաքենք Աստուծոյ՝ մեզի ընծայաբերած պարգէին համար եւ բոլորին պատմենք Իր բերած փրկութեան մասին:

Նոր Տարուան եւ Սուրբ Ծննդեան օրինաբեր այս օրերուն, միասնաբար նորոգենք մեր ուխտերը եւ Իր լոյսով շարունակենք քալել մեր առջեւ բացուած նոր շաւիղէն: ԵԿԷՔ, Տիրոջ լոյսով քալենք:

Մենք եւս ունինք յատուկ առաքելութիւն մը, որուն ուղեցոյցը եւ ներշնչման աղբիւրը Աւետարանն է, որ կը պատգամէ հետեւիլ Զրիստոսի օրինակին, դառնալու համար լոյսի առաքեալներ:

2019 տարուան ընթացքին սուրիահայութեան համար մտահոգութիւններն ու մարտահրաւերները անժխտելի իրականութիւններ էին: Մեր եկեղեցւոյ գաւազները տոկոս կամքով վճռեցին հաւատքով սպառազինուիլ: Փառք Աստուծոյ, որովհետեւ Սուրիական Յայրենիքը անխախտելի մնալով հերոսական գոյապայքար մղեց, իսկ աղաղութեան ծիածանը տեսնելու ձգտումով: Փառք Աստուծոյ, որովհետեւ մեր ազգի գաւազները օգնութեան ձեռք երկարեցին, աղօթակից եւ ցաւակից եղան իրենց եղբայրներուն եւ քոյրերուն: Վերականգնուինք այս օրերուն, հաստատուն հաւատքով պիտի վերակազմակերպենք մեր նոր սերունդները եւ միասնական աշխատանքով կրկին պիտի ծաղկեցնենք սուրիական օրինաւոր հայրենիքը:

Մանկացեալ Փրկիչին հրաշափառ Սուրբ Ծննդեան տօնը մեզի կ'իմացնէ, թէ մենք Լոյսի Առաքեալներ ենք: Այս մասին պերճախօս վկան է մեր դարաւոր պատմութիւնը: Օտարացնող եւ այլասերող հոսանքներուն դէմ հայը կանգուն մնաց, իր հոգեւոր, բարոյական եւ ազգային արժէքներուն տէր կանգնեցաւ՝ ծով գոհողութեամբ եւ հաւատքի վկայութեամբ: Հայու հոգին սխրագործութիւններուն ընդմէջէն սքանչելի լոյսին յաւերժախօս խորհուրդը փոխանցեց սերունդէ սերունդ:

Թող ընդմիշտ պայծառ մնայ Զրիստոսաւեր հայու հոգին ի փառս Աստուծոյ, ի պատիւ մեր ազգին եւ ի պանծացումս Հայ Եկեղեցւոյ:

Ամանորի եւ Սուրբ Ծննդեան օրինաբեր տօներուն առիթով մեր որդիական անվերապահ սերը կը յայտնենք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան արժանընտիր Յայրապետ ՆՍՕՏՏ Արամ Ա Վեհափառին, մաղթելով արեւշատութիւն եւ երկնային բարիքներով ծաղկազարդ օրեր: Մեր Թեմէն ներս գործող Հոգեւորականաց Դատուն, Ազգային Իշխանութեան, բոլոր կառոյցներուն եւ հաստատութիւններուն կը մաղթենք բարեյաջող գործունէութիւն, երջանկաբեր, օրինաբեր եւ խաղաղ օրեր:

2020 թուականը յատկանշական տարի է երկու եզակի առիթներով: Առաջինը՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Յայրապետին գահակալութեան 25-ամեակը: Ուստի, սրտի անհուն բերկրանքով եւ երախտագիտական զգացումներով կը շնորհաւորենք մեր Հոգւոյապետը, մաղթելով ընդ երկար գահակալութիւն ի փառս Աստուծոյ եւ ի պանծացումս Հայ Եկեղեցւոյ: Երկրորդը՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դարեվանքի հիմնադրութեան 90-ամեակն է: Արամ Ա. Վեհափառին բնորոշմամբ «Դըպրեվանքը Կաթողիկոսութեան սիրտն է»: Արդար բնութագրում մը, որ հարազատ կերպով կը բացատրէ դարեվանքին առաքելութիւնը: Ուստի, Ամենակալէն կը հայցենք, որ այդ «Սիրտը» հոգեմտաւոր արժէքներով բաբախուն մնայ, որպէսզի նոր մշակներ պատրաստէ մեր եկեղեցին՝ «Հոգիներու ծննդավայրին»:

Թող բացուող Նոր Տարին ըլլայ բարեբեր համայն մարդկութեան եւ ողջ հայութեան համար: Թող որ մանկացեալ Յիսուս Փրկիչը իր խաղաղութիւնը շնորհէ մեզի եւ Իր անպատմելի սերը թագաւորէ մեր կեանքէն ներս: Ծնորհաւոր Նոր Տարի եւ Սուրբ Ծնունդ:

ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՌԻԹՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՅ ԱՐՄԵՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ԾՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՈՐԴԵՐՁ

Հայաստանի Հանրապետության յարգելի՛ քաղաքացիներ, Աշխարհասփիռ սիրելի՛ հայրենակիցներ, Շուտով կը շրջենք մեր պատմության եւս մէկ՝ 2019 թուականի էջը: Կը շրջենք ապագայի հանդէպ յոյսով ու հաւատով, Նոր ակնկալիքներով ու սպասումներով:

Անցնող 2019 թուականն ազգային ու պետական նպատակները նորովի ուրուագծելու տարի էր: Մենք միասին անցանք մեր պետականութեան ամրապնդման եւս մէկ փուլ:

Որպէս պետութիւն, որպէս ժողովուրդ, որպէս մեծ ընտանիք՝ մեր առաջնահերթ խնդիրները եւ գերակայութիւնները չեն փոխուել: Սակայն 2020 թուականին մեր յոյսերը պետք է վերափոխուեն ու շարունակեն դառնալ գործնական քայլեր եւ արդիւնքներ:

Եւ ես բոլորիս մաղթում եմ ողջամտութիւն, կարգապահութիւն, կազմակերպութեան, առողջ դատողութիւն, պատասխանատուութիւն եւ հանդուրժողականութիւն:

Ամեն Աստուծոյ օր մենք մտածում ենք մեր մեծ ու փոքր ընտանիքների մասին՝ մեր տան ու մեր Հայրենիքի մասին: Հայրենիքը սկսում է ընտանիքից: Իսկ ընտանիքից սկսում է մեր միասնական Հայրենիքի՝ Հայաստանի ու Արցախի անկախութեան եւ անվտանգութեան պաշտպանութիւնը: Մեր հաւաքական կամքը Հայաստանում, Արցախում եւ Սփիւռքում ունի դրսեւորման մէկ ճակատ՝ Հայաստանի ու Արցախի անվտանգութիւն եւ հզօրութիւն:

Ընտանիք...

Ընտանիքը նաեւ հոգեւոր ու բարոյական անվտանգութեան երաշխիքն է, մեր արժեքամակարդակի հիմքը, մեր լեզուն, մեր հաւատքը, մեր եկեղեցին, մեր ժամանակութիւնը, մեր ազգային արժեքները, մեր բանակը, մեզ պահապան յուսալի ամբողջ...

Զմոռանանք նաեւ, որ մեր ընտանիքի անդամ են մեզ անծանօթ անցորդը, հացթուխը, որը գիշերով մեզ համար հաց է թխում, սահմանին կանգնած զինուորը, որի ծնողը եւ ընտանիքը սրտատրոփ սպասում են նրան, բժիշկը, որը մարդու կեանքը փրկելով՝ դառնում է նրա հարազատը, ծաղկավաճառը, որից գնած ծաղիկներով ուրախացնում ենք մեր սիրելիներին, հող մշակող գիւղացին, որն իր բարիքներն է հասցնում բոլորիս, մանկապարտեզի դայտակը, որը խնամում է մեր փոքրիկին, իւրաքանչիւրը, ով սեր, երջանկութիւն, ուշադրութիւն, հոգատարութիւն է պարգեւում մանուկներին...

Մերը, համերաշխութիւնը եւ հանդուրժողականութիւնը թող իշխող լինեն բոլոր ընտանիքներում, նաեւ մեր քաղաքական եւ հասարակական կեանքում...

Հոգատարութիւնը ընտանիքի հանդէպ հոգատարութիւն է Հայրենիքի հանդէպ՝ Գիւմրիից Գորիս, Սիւնիքից Լոռի, Արցախից Տաւուշ... Եկեք ընտանիքով ճանաչենք Հայրենիքը:

Իւրաքանչիւր ընտանիքի մէջ մեր վաղուայ օրն է, մեր ապագան, Հայրենիքի ապագան: Ապագան հիմնուած է կրթութեան, գիտելիքի, մշակոյթի եւ Նոր տեխնոլոգիաների վրայ: Հայաստանը կարող է եւ պէ՛տք է դասուի այն երկրների շարքին, որոնք փոքր են, սակայն՝ յաջողած ու հզօր, որոնք ունեն լսելի ձայն: Մենք ունենք շատ յստակ առաւելութիւն. փոքր պետութիւն ենք, բայց՝ համաշխարհային ազգ:

Լինենք նաւահանգիստ համաշխարհային տուեալների ու վիճակագրութեան: Ծրագրաւորումից գնանք դէպի արհեստական բանականութիւն, մաթեմատիկայից՝ դէպի մաթեմատիկական մոդելաւորում, ֆիզիկայից, քիմիայից, կենսաբանութիւնից՝ դէպի գիտական նորարարութիւններ:

Բայց յիշենք, որ անհնար է յաջողութեան հասնել բարոյականութեան եւ մշակոյթի անապատում:

Հանդուրժող լինենք միմեանց հանդէպ, սակայն անհանդուրժող՝ անհանդուրժողականութեան, կոռուպցիայի եւ հասարակական պարսաւելի երեւոյթների հանդէպ:

Հայրենիքը չի կարող տնտեսապէս հզօր լինել, եթէ այնտեղ գերակայողն օրէնքը չէ: Մենք պետք է օրէնքի երկիր լինենք ոչ միայն լաւ օրէնք

ՄԵՐ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆՆ Ե ՄԻԱՑՆԵԼ ԱԶԳԸ ՄԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԾԱՅԵՐՈՒՆ ԾՈՒՐՁ

Կարո Արտնեան

«Ես այսօր կ'ուզեմ պաշտօնապէս ըսել, որ մենք պատրաստ ենք այլազան տիպի համագործակցութեան, եւ եթէ վարչապետը ունի յատուկ օրակարգ քննելու մեր հետ, իր կողքը չեն մնար անարձագանգ»:

**Յակոբ Տէր Խաչատուրեան
ՀՀ Բիւրոյի Ներկայացուցիչ**

Ի սրտէս կ'ողջունեմ ՀՀ Բիւրոյի ներկայացուցիչ ընկերոջ քաղաքական իմաստուն եւ պարտաւորեցնող ժեստը: Ընկերը կը խօսի յանուն Դաշնակցութեան եւ յանուն իւրաքանչիւր դաշնակցական ընկերոջ առանց բացառութեան: Հոս դրուած է մեր կուսակցութեան հայրենական գործի վարչապետութիւնը: Մենք, որպէս արտախորհրդարանական ընդդիմութիւն, եկած ենք ըսելու, որ չենք տպաւորուած այն ժամանակաւոր իրողութեանը, որ ամբոխային ակտիւնութեան մը բովին մէջ իշխանութեան եկած «Իմ-Քայլ»-ական կառավարութիւնն ու խորհրդարանը ներկայիս կը վայելեն մեծամասնական իրաւունքներ: Կը յարգենք իրենց օրինական հանգամանքը, քանի որ կը յարգենք ՀՀ Սահմանադրութիւնը, որուն գլխաւոր ճարտարապետը մենք ենք:

Անշուշտ անհեթեթ կը համարենք ՀՀ Վարչապետին եւ Իմ-Քայլ-ական իր խարխիսին այն յաւակնութիւնը, որ Դաշնակցութիւնը դուրս դրուած է ՀՀ քաղաքական դաշտէն, քանի որ ան գո՛րկ է ազդեցութեն: Դաշնակցութիւնը իր գոյութեան 129 տարիներու ցնեզով հոս է, հայ քաղաքական բեմի մայրուղիին վրայ, եւ պիտի շարունակէ հոս ըլլալ բոլոր եկող-գացող քաղաքական ուժերուն հետ հաշուի նստելէ առաջ եւ ետք:

Այսօր, մեր երկիրը կը դիմագրաւէ ճակատագրական մարտահրաւերներ եւ պետք ունի հզօր միասնականութեան: ՀՀ Բիւրոյի ներկայացուցիչը կը յայտարարէ, որ Դաշնակցութիւնը - որպէս արտախորհրդարանական ընդդիմութիւն- պատրաստ է մաս կազմելու պատմական այդ միասնականութեան կերտման գործընթացին: Քաջ գիտնալով՝ որ առանց ազգային այդ համաձայնութեան ազգը ի վիճակի չէ յաջողապէս ընդամաք երթալու ներկայի ներքին եւ արտաքին սպառնալիքներուն:

Բայց այդ միասնականութեան նախաձեռնութիւնը պետք է գայ իշխանութենէ: Եւ որքան իշխանութիւնը հրահրէ քաղաքական դաշտի բեւեռացումը, այնքան անելի պիտի կոտորակուի քաղաքական դաշտը եւ այնքան անելի մեծ ուժակախութեամբ ծնունդ պիտի տայ հակաբեւեռներու... Եւ, անշուշտ, այդքան անելի պիտի նուազի մեր հաւաքական դիմադրականութիւնը արտաքին սպառնալիքներուն դիմաց: Մենք այն ընդդիմութիւնն ենք, որ կը մերժէ հակաբեւեռ հանդիսանալ երկրի իշխանութեան: Մեր առաքելութիւնն է միացնել ազգը մեր ազգային գերագոյն շահերուն շուրջ: Մեր ընդդիմութիւնը կը գործէ մեր ազգային միասնականութեան դատին համար: Այս նշանաբանը այլընտրանք չունի: Դաշնակցութիւնը կը հրաւիրէ ՀՀ Վարչապետը առաջնորդող դեր ստանձնելու այդ պատմական գործին մէջ: Ընտրութիւնը ձեռն է: Մենք մեր ազգային անկախ պետականութեան անկեղծ զինուորն ենք այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեան: Եւ մեր երթը կանգ պիտի չառնէ:

ընդունելով, այլեւ օրէնքը յարգելով եւ կիրառելով: Սահմանադրութիւնը եւ օրէնքները պետք է ընկալուեն ոչ թէ որպէս սոսկ իրաւաբանական փաստաթուղթ, այլ՝ որպէս մշակոյթ եւ կենսակերպ:

Սիրելի՛ հայրենակիցներ, Թող 2020 թուականը լինի նոր ձեռքբերումների եւ յաղթանակների տարի: Թող խաղաղութիւնը եւ յաջողութիւնն ուղեկցեն մեր երկիրն, Հայաստանի Հանրապետութեան բոլոր քաղաքացիներին, մեր ժողովրդին Հայաստանում, Արցախում եւ Սփիւռքում, մեր ընտանիքներին, մեզ-կից իւրաքանչիւրին:

Առանձնապատուկ բարեմաղթանքներս եմ յղում բոլոր զինուորական ծառայողներին, պատերազմի հաշմանդամներին եւ նահատակուած հերոսների ընտանիքներին, միայնակ կամ ծերանոցում գտնուող հայրենակիցներին, բազմազան ընտանիքներին, առողջապահութեան աշխատակիցներին եւ նրանց խնամքի տակ գտնուող հիւանդներին, Հայաստանի Հանրապետութեան մանուկ քաղաքացիներին,

Բոլորին... Թող Աստուած պահապան լինի մեր Հայրենիքին եւ աշխարհասփիռ հայ ժողովրդին: Ընորհաւոր Նոր տարի:

ՍԱՐԿԱԽԳԱՑ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԳԱՄԻՇԼԻԻ ՄԷՋ

Կիրակի, 22 Դեկտեմբեր 2019-ի առաւօտեան ժամը 9:30-ին, Գամիշլիի Սուրբ Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ մեծ շուքով սկիզբ առաւ Եպիսկոպոսական հանդիսաւոր Սուրբ Եւ Անմահ Պատարագ, նախագահութեամբ Բերիոյ հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեանի: Հոգեւոր հայրե-

տարճեանի: Սարկաւագներու ձեռնադրութիւնը տեղի ունեցաւ երկու փուլով, «Չի ողորմած եւ մարդասէր ես Աստուած...» Են անմիջապէս ետք, ձեռնադրիչ սրբազան հայրը «Ուրախ Լեռ Ս. Եկեղեցի» շարականի երգեցողութեան ընթացքին խնկարկելով օրինեց Սուրբ Սեղանն ու հաւատաց-

րէն, Դպրաց Դասէն ու բազում հաւատացեալներէն կազմուած թափօրը սրբազան հայրը Առաջնորդա-

եալ բազմութիւնը, ապա նստաւ գահին: Հունկ, Խարտաւիլակ Հոգեշնորհ Տ. Լեւոն Աբղ. Եղեայեանի առաջնորդութեամբ, ընծայեալները դասէն, սաղմոսներու ընթերցումով, երեք անգամ ծնկաչոյճաստիճաններէն դէպի բեմ բարձրացան եւ սկսաւ ձեռնադրութեան հոգեպարար արարողակարգը: Ձեռնադրութեան երկրորդ փուլին ձեռնադրիչ սրբազան հայրը նորոգ ձեռնադրեալ սարկաւագներու բազուկէն ուրարը առնելով դրաւ անոնք ձախ ուսին, որպէս խորհրդանիշ Քրիստոսի ծառայական քաղցր լուծը մասամբ

րակի դահլիճէն առաջնորդեց դէպի Սուրբ Յակոբ եկեղեցի, ուր տեղի պիտի ունենար սարկաւագաց ձեռնադրութիւնը:

Գամիշլիահայրութիւնը կը ցընծար՝ վերակենդանացնելով քսան տարիէ ի վեր մոռացութեան մատնուած ձեռնադրութեան ասանդոյթը, որ ազդանշան է գարթօնքի եւ վերակազմակերպման, ինչպէս նաեւ թօթափումն է պատերազմի ծանր պայմաններուն:

Յընթացս Ս. Եւ Անմահ Պատարագին, տեղի ունեցաւ սարկաւագաց ձեռնադրութիւն, ձեռամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տեր Մասիս Սրբ. Եպիսկոպոս Զօպուեանի, խարտաւիլակութեամբ Հոգշ. Տ. Լեւոն Աբղ. Եղիայեանի:

Պատարագի երգեցողութիւնը կատարեց Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ Դըպրաց Դասը, ընկերակցութեամբ դաշնակահար Քրիստափոր Միքայէլեանի եւ ջութակահար Յարութ Սա-

կրելու կարողութեան: Սարկաւագութեան կարգ ստացան՝ Սերոբ Սրկ. Պետրոսեան Ազատ Սրկ. Լահտոյեան Գրիգոր Սրկ. Տեր Նիկողոսեան Սարգիս Սրկ. Սիմոնեան Ձեռնադրութեան անմիջապէս ետք կարդացուեցաւ Վեհափառին կողմէ ուղարկուած Սրբատառ Կոնդակը, որով Արժն. Տ. Պսակ Զինյ. Պերպերեանին կը շնորհուրէր Լանջախաչ կրելու իրաւասութիւնը:

Սրբազան հայրը իր քարոզին ընդմէջէն նախ որդիական իր ողջոյնն ու շնորհակալութիւնը յայտնեց ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետին, անոր մաղթելով քաջառողջ եւ արելատ օրեր իր ծառայական կեանքին ընթացքին, մասնաւորապէս նշելով, որ կը թեւակոխենք ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետին Կաթողիկոսական ծառայութեան 25-ամեակը, մաղթելով, որ Աստուծոյ օրինու-

Շար. 19 10

ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԱՅ ԱԲԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄԻ ԵՒ ՄԱՐԴՈՒԹԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԲԱՐԳԱԲԱՃՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԻ ՇՐՋԱՆԱԲԱՐՏԻՑ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Հովանաւորութեամբ Սուրիոյ Հայ Աւետարանական Համայնքի Պետ Վերապատուելի Յարութիւն Սելիմեանի, համագործակցութեամբ Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու Խորհուրդին, Ուրբաթ, 20 Դեկտեմբեր 2019-ին երիտասարդութեան բարգաւաճման եւ գարգացման երկրորդ փուլով իրականացուող ծրագիրին շրջանաւարտից հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ «Գ. Եսայեան» սրահէն ներս, ներկայութեամբ աւետարանական համայնքի ներկայացուցիչներուն, ուսումնարաններու տնօրէններուն, դասատուներուն եւ մասնակիցներուն:

հմտութիւններով փոքր գործառութեան հիմը դնելու:

Տեղի ունեցաւ վկայականաց բաշխումը՝ ձեռամբ Սուրիոյ Հայ Աւե-

տարանական Համայնքի Պետ Վեր. Յարութիւն Սելիմեանի: Աւարտին, Համայնքապետ Վերապատուելի իր սրտի խօսքը ուղղեց ներկանե-

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ Մարիա Պօգեազալեան, որ նկարագրեց տարուող աշխատանքներուն:

րուն: Ան վեր առաւ մաքառող Սուրիոյ ժողովուրդին կարեւոր օղակը հանդիսացող երիտասարդութեան կարեւորութիւնը, դիտել տալով, որ համայնքը ամէն ձեւով սատար կը հանդիսանայ երիտասարդութեան, որպէսզի ան, իր կարգին, նպաստէ Սուրիական Հայրենիքի վերելքին ու ծաղկման:

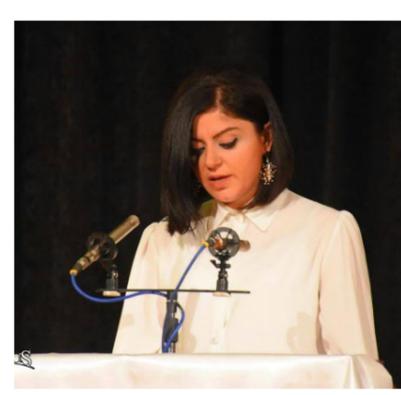
րուն հոլովոյթը, մասնակիցներուն ընթացքն ու ծրագիրին նպատակը եւ գարգացման փուլերը:

Այնուհետեւ իւրաքանչիւր մասնագիտութեան մասնակիցներ իրենց վկայութիւնները, շնորհակալական խօսքերը արտասանեցին:

Ապա տեսերիզի ցուցադրութեամբ ներկայացուեցաւ 2019 Նոյեմբերին ընթացք առած հետեւեալ դասընթացքներէն պատկերներ՝ համակարգիչի ծրագիրներ, բջիջային հեռաձայնի նորոգութեան, տպագրական նկարներու ձեւաւորման, վարսայարդարումի, երթելեկային գրասենեակներու տնօրինման, խոհարարական, կարի եւ գեղագիտական դասընթացքներ:

200 երիտասարդուհիներ շրջանաւարտ դարձան, անոնք առիթ պիտի ունենան իրենց ձեռքբերած

Համայնքապետը դիտել տուաւ, որ սոյն ծրագիրը ուղղուած ըլլալով տեղացի եւ հայ երիտասարդութեան կ'ապացուցէ Սուրիոյ մէջ տիրող համակեցութիւնն ու համերաշխութիւնը, հակառակ բաժանարար կողմերուն տարած հակաքարոզչական լայնածաւալ աշխատանքին:

Հանդիսութիւնը ներկաներուն իրար փոխանակած շնորհաւորական բարեմաղթողութիւններով եւ գալիք օրերու լաւատեսութեամբ իր աւարտին հասաւ:

Լուսին Ապաճեան-Չիւքօջեան

ՀԱՅԱՇՆԱՐՅԻՆ ՀԱՍՅԵԱԳՐՈՒԱԾ ԱՄԱՆՈՐԵԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔՆԵՐ

Խաչիկ Գահիկյան

Տօնական օրհնաբաշխ օրերու, ու յատկապէս՝ Ամանորի եւ Ս. Ծննդեան բարեղէպ առիթներով, մարդիկ սովորաբար գիրարկը շնորհատրեմ, բարեմաղթութիւններ կը փոխանակեն՝ առաւելաբար իրենց կարիքները բաւարարելու, չունեցածը ձեռք բերելու եւ կենսական պահանջները յագեցնելու ցանկութիւններ յայտնելով: Այս վարքագիծը ընդհանրացած է ոչ միայն անհատական, այլ նաեւ հասարակական յարաբերութիւններու հարթութեան վրայ:

Նոր Տարուան վաղորդայնին, մեր կարգին, ջերմապէս կը շնորհաւորենք սուրիահայ մեր գաղութի գաւակները, ի սրտէ մաղթելով, որ նորամեկնարկ 2020 թուականը բարեբեր, օրհնաբեր եւ նուաճումներով հարուստ տարի մը ըլլայ հաւուր հայրութեան, Հայաստանին ու Արցախին համար: Թող բարօրութիւնն ու զարգացումը, սերն ու համերաշխութիւնը համակեն մեր ողջ ժողովուրդի կեանքը, ի Հայաստան եւ Սփիւռք աշխարհի: Թող արդարութիւնն ու արդարադատութիւնը տիրեն մեր երկրէն ներս: Մաղթենք, որ հայրենաբնակ մեր քոյրերն ու եղբայրները արժանապատիւ աշխատանք եւ արժանավայել վարձատրութիւն ունենան, մանաւանդ անոնք՝ որոնք կը ջանան անմացորդ նուիրումով գործել եւ արդիւնաւորել, անոնք՝ որոնք իրենց ճակտի արդար քրտինքով վաստկած քանի մը հազար դրամը կը գերադասեն ապօրինի միջոցներով եւ այլոց ցաւ, արցունք պատճառելով իւրացուած կամ շահուած միլիոնաւոր տոլարները:

Մաղթենք՝ որ նորսկիզբ 2020 տարեթիւի 366 օրերը, կարեկցանքով եւ բերկրութեամբ պարուրեն մարդոց սրտերը, վերագարթեցնեն բոլորին խիղճերը, մեր ժողովուրդը զրահեն յոյսով ու վճռակամութեամբ, վերանորոգ են մեր հաւատքն ու վստահութիւնը սեփական կարողութիւններու եւ Հայաստան աշխարհի պայծառ ապագայի նկատմամբ: Հունկ, կը մաղթենք ողջախոհութիւն, սեր եւ միութիւն մեր բազմաչարչար փոքր ածուին: Իսկ տագնապահար Սուրիական Հայրենիքին՝ խաղաղութիւն, համերաշխութիւն եւ համընդհանուր վերականգնում:

Հակառակ անոր, որ մեր բարեմաղթութիւններու շարքը կարելի է դեռ շատ երկարել, այսուհանդերձ, վերեւ թուարկուածները արդէն բաւարար են ապացուցելու, թէ որքան կարիքներ ու անբաւարարութիւններ ունին մեր ժողովուրդն ու հայրենիքը:

2020 թուականի ժամանումը ողջունող ամանորեան կենսուրախ, շենչող ու երջանիկ օրերու խրախուսող խանդավառութիւնը տակաւ թօթափելով պահ մը փորձենք խորատոյգ թափանցումով պարզել, թէ

հայրենի մեր հասարակութեան գլխաւորաբար ինչեր կը պակսին:

Մեզի այնքան պակասածներէն էթէ առանձնացնենք առաւել էականները, ապա պիտի նկատենք թէ՛ մեր հասարակութիւնը առաջին հերթին կարօտ է բարութեան, հանդուրժողութեան, մերձաւորի թէ հեռաւորի նկատմամբ Աստուծոյ պատգամած սիրոյն: Այս առաքինութիւնները ընդհանրապէս բացակայ են հաւաքական մեր կեանքէն: Անցնող 2019 տարին անշուշտ այս առումով բացառութիւն չէր կազմեր: Բարեմտութիւնն ու բարեկրթութիւնը գրե-

թէ անծանօթ խտոր երեւոյթներ էին Հայաստանի իշխանութեան թէ ընդդիմութեան ներկայացուցիչներուն, գործարարներուն թէ գործազուրկներուն, ունեւորներուն թէ չբաւորութեան ճիրաններուն յանձնուած հազիւ իրենց գոյութիւնը քաջջողներուն, ոստիկաններուն ու դատաւորներուն... առաւել նաեւ՝ վաճառողներուն ու սովորական քաղաքացիներուն եւ իրենց կարելիութիւնները գերզնահատող միջակութիւններուն, անգետներուն եւ խելամիտներուն, իմաստակներուն եւ իմաստուններուն, ապաշնորհներուն եւ շնորհալիներուն... մօտ:

Մեր ժողովուրդը չար չէ, բայց մեզ մէ որոշ հատուած մը սկսած է չարանալ: Չմոռնանք, որ չարացած բարի մարդիկ շատ աւելի վտանգաւոր կ'ըլլան եւ կործանարար, որովհետեւ անոնց չարութիւնը յանդուգն է, անհակակշռելի եւ մոլեգին: Իսկ մագլցող չարութիւններն ու վատութիւնները առաջին առիթով կը կուրցնեն մարդոց հոգիները, կը կարծրացնեն սրտերը, գանոնք դարձնելով անողոք եւ անգութ:

Մեր ազգային թէ պետական գործունեութեան մէջ ազնուութիւնը հետեւողականօրէն կը նահանջէ: Մեր հայրենի քաղաքական գործիչները, մեր լրագրողներն ու քարոզամիջոցներու ներկայացուցիչները,

որոնք անցեալ տարուան ողջ տեւողութեան իշխանութեան թէ ընդդիմադիր ճակատներէն պայքարի դոշ պարզած էին, դարձած են ազնուութեան եւ վեհանձնութեան երդուեալ ու ջերմեանդ հակառակորդներ:

2019 թուականը մեր քաղաքական դաշտի մարտիկներուն համար հանդիսացաւ ճշմարտութիւնը մենաշնորհի վերածելու եւ անսխալականութիւն դաւանելու տարի: Անոնք վճռական էին այլակարծութիւնը մերժելու, ուրիշներ կոպտութեամբ ու յաւակնոտութեամբ լռութեան մատնելու եւ զրուցակիցը մեծամտութեամբ արհամարհելու իրենց վարքագիծին մէջ:

Դարձած ենք տմարդի եւ անքաղաքակիրթ: Պատասխանատուութիւնն ու խղճամտութիւնը օտարացած են մեզմէ: Ամենաբարին Աստուծոյ գոյութեան միակ շօշափելի

նայն խստութեամբ հակադարձելու, նոյնիսկ կոկորդ սեղմելու այն հեք մահկանացուն, որ կը համարձակի մեր կողմէ թոյլատրուած սխալ մը ուղղելու, մեր անպատասխանատու մէկ արարքին համար դիտողութիւն կատարելու:

Այսքան չարութիւն եւ մոլութիւն ո՞ր կրնայ առաջնորդել մեզ:

Ի դէպ, բարիք կամեցողը կամ այլոց օժանդակել ցանկացողը Նոր Տարուան կամ որեւէ այլ բարեպատեհ առիթի սպասելու պարտաւոր չէ: Բարեգործութիւնը կրնայ որեւէ պահու անյապաղօրէն սկսիլ եւ գայն շարունակել իր ողջ կեանքի ընթացքին:

2019 տարին անդառնալիօրէն հրաժեշտ տուած է արդէն, աշխարհը ամբողջ կը վերափոխուի, ուրեմն ինչո՞ւ չփոխուինք նաեւ մենք, վերատեսութեան չենթարկենք մեր անհատական թէ հաւաքական վարքը, կենցաղակերպը:

Անկախ այն իրողութենէն, թէ անցեալ 2019 թուականի ողջ տեւողութեան մեր փոքր երկրի մեծ յաւակնութիւններով բնորոշուող քաղաքացիները ի՞նչ գործունեութիւն ծաւալած են, այնուամենայնիւ, անվարանօրէն կրնանք հաստատել՝ թէ բոլորին ալ գլխաւոր ու հեռաւոր ձգտումը եղած է արժանապատիւ աշխատանք ապահովել եւ արժանավայել կեանք վարել՝ միշտ հետամտելով, ճգնելով, որ իրենց երեխաներու ապագան լուսաւոր, խոստմալից ու հեռանկարային ըլլայ, իսկ պետութիւնը՝ բարձր գիտակցութեան տէր յուսալի, կարողունակ, բակիմաց եւ հոգածու ձեռքերու վստահուած:

Ուստի, մաղթենք, որ նորընծայ 2020 թուականին իրականանան մեր բոլոր երազները, կատարուին մեր բոլոր փափաքները, արդարանան մեր բոլոր սպասումները, յաջողութիւնն ու բախտաւորութիւնը անբաժան մնան մեզմէ, ցնծութիւնն ու երաջանկութիւնը համակեն մեր ողջ կենսընթացը, օրհնութիւնն ու երախտիքները ողողեն մեր երդիքները, իսկ աստուածային յոյսը, սերն ու հաւատը մեր յաւերժական ուղեկիցները դառնան: Մաղթենք միաժամանակ՝ որ մեր ջընաղ ու պաշտելի հայրենիքը ամենայն հեշտութեամբ ու վճռակամութեամբ դիմագրաւէ տարբեր ծագերէ յայտնուող այլաբնոյթ մարտահրաւերները, հայոց երկիւնքը տեւաբար անամպ մնայ եւ սահմանները՝ անառիկ:

Առանձնապէս կ'ողջունենք մեր երկրի սահմանները տիւ եւ գիշեր արիաբար ու ծայրագոյն զգօնութեամբ հսկող, պահպանող հայոց մարտունակ բանակի քաջագուն զինուորները, սպայական, շարքային ու աւագ անձնակազմը, որոնց շնորհիւ ապահովուած ու ամրակայուած են մեր հայրենի պետութեան խաղաղութիւնն ու անվտանգութիւնը:

Վերջապէս կը մնայ մաղթել, որ Նոր Տարին վերջ տայ մեր ժողովուրդի ցաւերուն, ամբարձնէ ու հզօրացնէ մեր հայրենի պետութիւնը, չարը ընդմիշտ հեռացնէ մեզմէ եւ բարութեան սերմերով բեղմնաւորէ Հայաստան Աշխարհը:

Տեւաբար պատրաստ ենք ամե-

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Սարին Ագոպյան

Օղակայանները միշտ յուզում կը պատճառեն: Վերադառնալու մասին կը մտածեմ: Ռ՞ըրկէ վերադառնալ եւ ո՞ր վերադառնալ: Վերադառնալ բայց որքա՞ն խորունկ իմաստներ կը պարունակէ: Կարօտ, անձկութիւն, յուզում,

հիասթափութիւններու, անքուն գիշերներու կը վկայէ: Երկու սենեակներէն ներս կը մտնէ նոյն անձը, սակայն հետզհետէ դուրս կ'ելլէ ուրիշ մը: Կաղանդի շեմին կը կղպեմ դուռս բանալիով եւ կը պատրաս-

ակնկալութիւն... Տուն երթալ, տունէն երթալ: Մարդ կրնա՞յ երկու տուն ունենալ: Բախտաւոր եմ կարծեմ: Հիմա օղակայանի մէջ նստած՝ պայուսակիս մէջ կը կրեմ երկու բանալիներ: Երկու բանալի ունիմ ես, մէկը՝ ծննդաձայրիս, իսկ միւսը հայրենիքիս դռները կը բանան դէմս: Երկու բարձր ունիմ օրինակ: Երկու բարձրն ալ տարբեր են, սակայն իրենց կրած գլուխը նոյն ոգեւորութեամբ կ'երագէ: Երկու գրադարան ունիմ: Երկու տարբեր հաւաքածոյ, որոնցմէ մէկը Պոլսոյ, իսկ միւսը՝ հայրենիքի գանձերն են: Երկու գրադարանները տարբեր են, սակայն իրենց տերը նոյն եռանդով կը կարդայ: Երկու սենեակ ունիմ բնակաւնաբար: Մէկը կը ցուցնէ կեանքս ցայսօր, իսկ միւսը նոր-նոր կը ձեւաւորուի: Մէկը սառած է հիմա՝ շունչ չունի, հաւատարմաբար կը պահէ յիշատակներս: Իսկ միւսը՝ նորանոր յոյսերու, ուրախութիւններու,

տունիմ միւս դուռս բանալու: Կը վերադառնամ տուն, ճամբայ կ'ելլեմ տունէն: Կը ճամբորդեմ դէպի բարձու ու դեռ նոր հեռացած եմ բարձու: Գրադարանիս համար կը կրեմ գիրքեր, որոնք փոխ կ'առնեմ գրադարանէս: Սենեակէս կը հեռանամ, վերամիանալու համար սենեակիս հետ: Մէկը անցեալս է, իսկ միւսը՝ ներկաս: Իսկ այս բոլորին պիտի յաջորդէ Նոր Տարի մը: Նոր յոյսեր, նոր ակնկալութիւններ... Ես՝ նոյն, բանալիներս՝ նոյն, բարձրս, գրադարաններս, սենեակներս՝ նոյն: Տարին նոր է, տարին մատղաշ է դեռ ու լաւատես: Նոր տարին ինչո՞ւ այսքան ուրախ է: Կը նախանձիմ: Նոր տարին «նոր» է, իսկ ես՝ «նոյն»: «Նոյն» Սարինը ձեր բոլորին կը մաղթէ ուրախ «նոր» տարի մը:

www.kantsasar.com
www.kantsasar.com
www.kantsasar.com

ՆՈՒԷՐԸ

Շոգիկ Ագոպիկեան

Տարուան ամենն հետաքրքրական ու խորհուրդներով լեցուն ամիսը հասած էնք: Շաբաթներ առաջ ծիւնածածկ քաղաքին տեսքը կերպարանափոխուած է, ու գունաւոր լոյսերը իրենց ջերմութիւնը կը փորձեն սփռել ամեն դի: Պետութիւնը յատուկ պիտո՞՞ւմ մը կը յատկացնէ այս առիթով, որ պահ մը թեթեւցնէ սաստիկ պաղին ու ծիւնին բացասական ազդեցութիւնը սպիտակ քաղաքին վրայ: Իսկ մարդիկ իրենց երեւակայութեան թափ տալով կը զարդարեն բնակարանները, ապա կ'անցնին տան արտաքին բաժինը զարդարելու եւ լոյսերու անհամար լարերով կ'ողողեն թուփերն ու պատուհաններուն եզրերը՝ բազմապատկելով արդէն իսկ գեղեցիկ տան արտաքին տեսքը ու վերածելով գայն երագային աշխարհի մէկ մասնիկին:

Հոգիս ցնծութեամբ կը լեցուի տօնական օրերու նախօրէին: Հաւանաբար մանկութիւնս կը յիշեմ, երբ անհամբեր կը սպասեիք որ ընտանեօք տօնածառը գետնէնք սենեակին մէկ անկիւնը ու սկսեիք լոյսերուն երկար, շատ երկար լարը տեղաւորել ու շրջանակներ կազմելով հասնիլ դէպի գագաթ, յետոյ փայլփլուն եւ գունաւոր խաղալիքներ ու գնդակներ կախելիք անոր լայն թելերուն վրայ: Իսկ տօնածառը իր ամբողջական տեսքը կը ստանար, երբ անոր կատարին հաստատեիք ոսկեգոյն աստղը: Որքա՞ն կը գուարճանայիք երբ ելեկտրական լարը միացնելիք ու տօնածառը պսպղար գունաւոր լոյսերով, յաւելելալ փայլք մը ստանալով... տունը յարդարելու գործողութիւնը կ'երկարէր ու կը հասներ աւարտին, երբ իւրաքանչիւր անկիւն իրեն յարմար գարդով մը կ'օժտուէր:

Որքան օրերը մօտենային, այնքան փողոցի եռուզերը կ'աւելնար: Մարդիկ ցանկ մը ձեռքերնուն կ'արտորային շուկայ, Ամանորին աւանդական չիր-չամիչի սեղանը պատրաստելու եւ ուտեստեղէնի պաշարը ապահովելու նպատակով: Նուերներու ցանկ մըն ալ հարկաւ գոյութիւն կ'ունենար: Ամիս մը առաջ «մեծեր»ը կ'ուսումնասիրէին շուկային խաղալիքները եւ իրենց փոքրերուն գրած նամակին յարմարցնելով առատածեռն «Կաղանդ Պապան» այդ նուերները կը բերէր, մեծ ուրախութիւն պատճառելով անոնց:

Փոքր տարիքիս, հասակակիցներուս նման մեծ ուրախութիւն կ'ապրէի, երբ Կաղանդ Պապան անուն տար: Մեծ ակնածանքով կը մօտենայի ու տօնածառին կողքին նստած Կաղանդ Պապային աջը համբուրելէ ետք նուերի ծաւալին

համաձայն երգ կամ երգեր, արտասանութիւն կամ արտասանութիւններ կը թողնուէր, ետքը արագ մը կը գրկէի ու մէկ կողմ կը պահէի «զանձ»երս:

Տարիներ ետք, սակայն, հասունացայ թերեւս, մէջս այլ զգացում մը յառաջացաւ: Անշուշտ որ կ'ուրախանայի եւ շոյուած կը զգայի, երբ նուեր մը ստանայի: Այլեւս կարելութիւն չէի տար անոր ծաւալին, ինծի համար կարելութիւն տալու ձեւն ու կամեցողութիւնն էին: Ու ժամանակի ընթացքին ինծի համար նուերելու պահը աւելի հաճելի դարձաւ քան նուեր ստանալը, որովհետեւ օրեր կը մտածեի ինչորոշ առարկայ անձին անհատական գիծերուն, բնատրութեան եւ նախափորութիւններուն մասին եւ ինքնաբերաբար այդ առիթով գուցէ նոր առանձնայատկութիւններ ալ պարզուէին իմ դէմ ու աւելի լաւ ճանչնայի գայն: Յարմար նուերը ընտրելէս ետք, կու գար ամեն կարեւոր պահը՝ նուերելը: Ուշի ուշով կը հետեւէի անձին առաջին արտայայտութեան, թէ ինչպէ՞ս ծրարուած նուերը կը բանայ մեծ հետաքրքրութեամբ եւ կը տեսնէ գայն ու ինչպէ՞ս դէմքը կը պայ-

ծառանայ, երբ տեսնէ թուղթերուն մէջ պահուած նուերը, թէ ի՞նչ մեծ ժպիտով կը նայի ինծի ու նախքան բառ մը արտասանելը արդէն հասկնալի կ'ըլլայ իր ներքին ապրումը... Ահա այդ պահն է, որ գիս կը հետաքրքրէ հիմա: Որքա՞ն կարեւոր է այս արարքը: Նուերելը: Հոգեկան մեծ բաւարարութիւն կ'ունենաս, երբ կը նուերես ու այդ նուերին հետ կը փոխանցես ժպիտ, յոյս եւ սէր. հաւանաբար ինք այդ բոլորէն միայն ջնջին մէկ բաժինին կարիքը ունի, սակայն պետք ունի անոր:

Վստահ եմ, որ ձեզմէ շատեր այս ձեւով կը մտածեն ու կը գործեն: Փորձեք այս վարքը տարածել մեր շուրջը գտնուող մարդոց ու վարակենք շատերը, որովհետեւ իսկապէս հաճելի է տեսնել մարդիկ, որոնց պրզ-սիկ ուշադրութեամբ մը երջանկութեան պահեր կը շնորհենք ու յաճախ ալ օրհնութեան կ'արժանանանք:

Շնորհաւոր Ամանոր եւ Ս. Ծնունդ: Թող խաղաղութիւն ու երջանկութիւն տիրէ ամեն կողմ ու սիրելի Հայէպս վերագտնէ իր երբեմնի փայլքն ու հզօրութիւնը:

ՅԵՏԵՆԼՈՎ ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ ՈՏԱՂՅԵՏԵՐՈՒՆ (ծննդեան 135-ամեակին առիթով)

Լեոն Շանոյեան

Ը.

Մինաս Թեօլեյեան իր «Դար Մը Գրականութիւն»-ին մէջ (Պոսթըն, 1977) ակնարկելու առթիւ «Յեթանոս Երգեր»-ուն՝ կը նշէր որ «**չէք կրնար բառ գեղչել այդ քերթուածներուն մէջ, ու չէք կրնար բառերու կամ տողերու շրջում մը կատարել անոնց մէջ, այնքան ճարտարապետականօրէն վայելուչ ու քերթողականօրէն դաշն են անոնք**»:

Յակոբ Օշականն ալ, օրին, բարձր գնահատանքով պիտի արտայայտուէր «Յեթանոս Երգեր»-ուն մասին: Իգմիրի «Յայ Գրականութիւն» պարբերականին մէջ իր ստորագրած երկարաշունչ գրախօսականով (1913-1914), Օշական պիտի գագցներ, թէ չի խրոչիք բնաւ Վարուժանի յանդուգն պատկերագծումներէն, որովհետեւ բանաստեղծին գրչին տակ «**մարդկային միտք իր արժանաւոր պաշտումին մէջն է**»: Այլ խօսքով՝ գեղեցկութիւն չկայ այնտեղ:

Օշական առանձնապէս կը յիշատակէր հատորին «Սաղումնական», «Գինարբուքն Վերջ» եւ «Յեթանոսական» խորագրով քերթուածները ու կ'աւելցներ.

«Բոլոր այս քերթուածներուն մէջ Վարուժան աշխատած է իր ուժերուն ներածին չափ մեզ ետ տանիլ, ե՛տ՝ դէպի անկաշկանդ ու անվերապահ արտայայտութիւնը մեծ կիրքի մը (ըսել կ'ուզէ՛ սիրային-սեռային կիրքը - Լ.Շ.), որուն հանդէպ արդի քաղաքակրթութեան կեղծապարիշտ շիկնումը ես կ'արհամարհեմ բոլոր հոգովս: ... Ի՛նչ փոյթ, թէ մեր ետեւէն բարոյամուկները ահագանգ պիտի փրցնեն, ի՛նչ փոյթ, թէ ռուսահայերը անաթեմա պիտի կարդան մեր գլխին վրայ:

Եթէ ուշադրութեամբ կարդանք «Յեթանոս Երգեր»-ու առաջին քսան բանաստեղծութիւնները (այսինքն անոնք՝ որոնք կը կազմեն հատորին Ա. գլուխը), պիտի անդրադառնանք որ գո՛րնէ 3-4 տեղ բանաստեղծը յստակօրէն կը մերժէ **սեռայնութեան գեղեցկացումն ու ստորնացումը:**

Այսպէս, «**Գեղեցկութեան Արձանին**» ձօնուած բանաստեղծութեան մէջ (որ գիրքը բացող առաջին կտորն է), Վարուժան իր հիացումը կ'արտայայտէ «լոյսով ու տենդով սրբացած» կնոջական մարմնին հանդէպ՝ գրելով.

**Մերկ ըլլաս դուն՝ բանաստեղծի մ' հոգւոյն պէս,
Եւ հեթանոս այդ մերկութեանդ ներքէս
Տառապի՛ մարդն ու չկրնայ դաչիլ քեզ:**

Ուշադիր.- «... չկրնայ դաչիլ քեզ»:

Քանի մը էջ անդին, «Ո՛ Տալիթա» քերթուածին մէջ, որ գարեջրատունը ունի իբրեւ միջավայր ու արհեստավարժ պչուուի մը՝ իբրեւ քնարական հերոս, բանաստեղծը կը խոստովանի.

**Կ'ատեմ կիներն՝ որոնք դիմացն հայլիին
Դիմաներկեր կը շաղուեն.
Կը ծծցնեն Ծերակոյտի անդամներ
Տոփանքներով տարօրէն:**

Յաջորդ տողերուն մէջ՝ ան կ'ատէ նաեւ «**դահլիճներուն փարթամ կիները**», քանզի «**իբրեց կաւատն է՝ ոսկին**»: Բոլորս ալ կրնանք ենթադրել, թէ որո՞նք են «ծերակոյտի անդամներ»-ը եւ թէ ո՞ր ապաբարոյ «դահլիճներ»-ու փարթամ կիներուն կ'ակնարկէ բանաստեղծը...: Անշուշտ գիտենք նաեւ, թէ «կաւատ» կը կոչուին պոռնկութեան միջնորդները...

Իսկ «Սաղումնական» խորագրեալ բանաստեղծութեան մէջ (Սաղումն-ը հռոմեական դիցաբանութեան մէջ՝ երջանկութեան եւ ուրախութեան բաշխիչն է), մինչ հեթանոս քաղաքի մը բնակիչները գիշերեն մինչեւ արեւածագ գեխ ու խնկոյր գինարբուքներ կը սարքեն, բանաստեղծը իր երեւակայնութեան աչքերով կը տեսնէ՝

**Պալատներուն մէջ՝ խրա՛խ,
Պողոտային վրայ՝ շուրջապ'ր,
Եւ մթնշաղ անկիւններուն մէջ, աւա՛ղ,
Ումպետ հոտումն ուղխօրէն
Առնական գա՛ղջ սերմերուն:**

Հոս, պէտք է կարեւորութեամբ նկատել առողջանութեան երկար նշանով օժտեալ ձայնարկութիւնը՝ «**աւա՛ղ**»-ը, որովհետեւ անկիւն՝ Ե Վարուժանի միտք բանին բացատրող բանալի բառը. - Աւա՛ղ՝ ուղխօրէն (=յորդութեամբ) ումպետ (=իզուր) հոսող կենարար սերմերուն...

«Յեթանոս Երգեր»-ուն Բ. գլուխը «Յարճը»-ն էր, որ շատերուն հիացմունքին արժանացած պոեմ մըն է (թարգմանուած է Ֆրանսերէնի, Պոլիս, 1914-ին, ժան Մինասեանի կողմէ): Նիւթը քաղուած էր Բ. դարու կէտերէն, այսինքն՝ նախաքրիստոնէական շրջանէն:

Միւսեաց Բակուր նահապետը անակնկալ հիւր մը կ'ունենայ: Տրդատ Բագրատունին է անկկա, որ հայոց Տիրան Ա. արքային փեսան է: Ան սա-

կայն գծտուելով իր տիկնոջ՝ արքայադստեր հետ, գանակոծեր է գինք ու ապա խուզեր է անոր գանգուր մագերը, յետոյ ալ խոյս տուեր է պալատէն, փրկուելու համար աներոջ պատիժէն: Հիմա, հասած է Սիւնիք եւ մասնակից է Բակուրին սարքած տօնական մէկ խնջոյքին: Հոս, կը լսուի Տիրան արքայի անակնկալ մահուան լուրը:

Կերուխումի սեղանին վրայ՝ Տրդատի աչքերը կը հանդիպին աչքերուն գեղադեմ Նագենիկին, որ Բակուրի հարճերէն մին է: Անոր պարը կը հմայէ

գինք: Համարձակօրէն կը նստեցնէ գայն իր ծունկերուն վրայ, գինի կը խմցնէ ու կը համբուրէ գգուանքով...: Յետոյ Բակուրէն կը խնդրէ գայն տրամադրել իրեն: Բակուր կը մերժէ: Չի հանդուրժեր Տրդատի համարձակութիւնը: Բանաւ ՎԵՃ մը ծայր կու տայ երկուքին միջեւ: Տրդատ մետաղէտ սկուտեղ մը կը վերցնէ սեղանէն ու կը նետէ Բակուրի դէմքին, կը վիրաւորէ անոր ականջը: Հարճը, երկու կրակի միջեւ մնացած, կը պաղատի Տրդատին՝ ազատել գինք այս պալատէն ու փախցնել...:

Յաջորդ օրը, արշալոյսին, երկուքը կը միանան, ձի կը հեծնեն ու կը փախչին Սիւնեաց հողերէն՝ ուղղուելով դէպի Շիրակ: Բայց Բակուր իր հետեւորդներով կը հասնի փախստականներուն ետեւէն ու իր արձակած մէկ նետով՝ ծոծրակէն մահացու կերպով կը վիրաւորէ Նագենիկը: Մինչ Շիրակ գաւառի սահմանը կը հասնին, Տրդատ նոր միայն կ'անդրադառնայ, թէ Նագենիկ փչած էր արդէն իր վերջին շունչը...: Իր կեանքին մէջ առաջին անգամ ըլլալով՝ հզօր Տրդատը կու լա՛յ դառնօրէն...: Չորրորդ բարտի մը շունքին տակ կը թաղէ Նագենիկը: Բարտին յետոյ կը վերնծիւղի՝ աւիշ ստանալով հէք հարճին անշունչ մարմնէն:

Տեսէ՛ք, թէ Վարուժան ինչպէս նկարագրած է Տրդատի առնականութիւնը.

**Կին մը իրեն կը նայեր, կը զգար սրտին մէջ շմոր.
Իր կազմին վրայ կ'հիանար, առնագեղ, խրոխտ եւ հզօր,
Հզօր՝ վիզովն առիծի, եւ բիբերով աստղայեռ՝
Որոնք բոցէն այրելու համար անգամ մ' իսկ բաւ էր
Որ անոնց մէջ յանդգնէր առնաբաղձ կին մը նայիլ:
Հզօր՝ մարտիկ գլուխով, լայնչի լանջքով անարդի
Որ ճօշանին մէջ կ'ուռէր կոհակի պէս փրփրագեղ.
Հզօր՝ թիկնով մեծադիր, բազուկներով առնագեղ՝
Որոնք միջեւ կը սիրեն կիներն իբր օ՛ճ գեղածալ
Բիւր ձեւերով գալարուիլ ու ծուարիլ ու տաքնալ:**

Հիմա ալ տեսէ՛ք, թէ ինչպէ՛ս նկարագրուած է հարճին կանացիութիւնը.

**Օ՛ այդ իրանը ճապուկ էլեւէջովն ստինքին՝
Որոնք մէջ կաթն իսկ կ'եռայ յուզումներէն սաստկագին.
Օ՛ թեւերն իր լուսածղի՛ օճերու պէս պարարակ
Կարծես երկար կրթուած կախարդ սրինգով ներդաշնակ.
Եւ զիստերն իր սարսուզագեղ, գէր երաստանը շամբոյշ.
Եւ բոլորին իբր առանցք մէջքն ուռիի պէս քնքուշ՝
Որուն շուրջ մարդ պիտ' ուզէր բաղեղի նման փաթթուիլ,
Եւ վերջապէս հիւթասպառ բաղեղի նման թառամիլ:**

Հոգեկան արբեցում ու խոր հիացում պատճառող այս պոեմին գրաբար բառերը այնքան առատ են՝ որ ընթերցողը ինքզինք կը զգայ... Ինքնուսական շրջանին մէջ: Կու տամ դժուարիմաց բառերուն իմաստը. - **շմոր՝** խռովք, **աստղայեռ՝** աստղագարդ, **անարդիլ՝** հսկայածեւ, **ճօշան՝** կրծքագրահ, **կոհակ՝** ալիք, **ծուարիլ՝** կծկուիլ, **իրան՝** մարմին, **ճապուկ՝** դիւրաթեք, **լուսածղի՛** լուսաթեւ, **պարարակ՝** փափուկ, **զիստ՝** ազդր (ոտքի վերի մասը), **երաստան՝** կոնք, **շամբոյշ՝** վազաշոտ, **բաղեղ՝** մագլցող բոյս:

Պիտի նկատուի անշուշտ, որ Վարուժանի լեզուն լի է մեզի համար խորթ ու գրեթէ անօգտագործելի բազմաթիւ բառերով եւ ասութիւններով: Իր ապրած շրջանին եւս՝ ոմանք «գրաբարախառն» կը գտնեն բանաստեղծին լեզուն: Այո՛: Վարուժան լաւապէ՛ս կը տիրապետէր գրաբարին ու կը սիրէր օգտուիլ անոր ճոխութենէն, արդիւնք՝ Միսիթարեաններու շունչին տակ իր ստացած դաստիարակութեան: Կրնա՞ր ազդուած չըլլալ Ալիշանէն ու Բագրատունիէն: Ոմանք նոյնիսկ կը պնդեն, թէ Վարուժան պիտի չկարենար գրել իր «**Հարճը**», եթէ Բագրատունին գրած է՛ ըլլար իր «**Յայլ Դիցագլ**»-ը...:

Անուրանալի է սակայն, որ Վարուժան կենդանութեան շունչ մը կու տար գրաբար մեծաթիւ բառերու՝ կարելիութիւն ստեղծելով որ անոնք հետագային գործածական դառնային աշխարհաբարի մէջ ալ: Յետոյ, ածանցումի ու բարդութեան քերականական օրէնքներուն կիրարկումով՝ ան

ՆՈՒՐՈՒՄԻ ՈԳԻՈՎ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

Լուսին Ապաճեան-Չիկլաբոզեան

Տարեմուտ է: Ամենուր գետեղուած գեղեցիկ գարդարանքներն ու լոյսերը մեզի կը յուշեն Նոր Տարուան գալուստը:

Որքան ալ անհատին տարիքը յառաջանայ եւ որքան ալ կեանքի պայմանները դժուարանան՝ միշտ ալ բարիին եւ յոյսին ներկայութիւնը կը պարուրեն անոր սիրտն ու հոգին: Լաւագոյնին կը սպասէ ան միշտ, կը ձգտի անոր ու կը մաղթէ այդ բարին եւ լաւագոյնը բոլորին, յատկապէս տոնական օրերու յուզումնախառն պահերուն:

Իսկ ի՞նչ են մեր մաղթանքները... Թէեւ պատերազմի ան ու սարսափը, մահուան վտանգը մա-

սամբ հեռացած են մեր երկնակամարէն, սակայն տակաւին խաղաղութեան ասի հասնելու համար երկար ուղի պէտք է հարթ մեր երկիրը:

Գաղթողներուն թիւը նուազած է, մնացողներունը յոյս կը ներշնչէ ու մասամբ հաւասարակշռութիւն մը կը ստեղծէ գաղութի ընդհանուր պատկերին մէջ:

Մաղթանքներու շարան մը կ'երթանք մտքիս մէջ, ամենուն լաւագոյնը կ'ուզեմ մաղթել ու շրջապատին ուրախութեամբ ալ ուրախանալ: Ամանորի եւ Ս. Ծնունդի տոնական օրերուն հիմնական եւ եական խորհուրդը, սակայն, Նուիրումն է, կը կարծեմ: Նուիրումն աշխատանքի մէջ, Նուիրումն ընկերային յարաբերութեան ու բարեկամութեան մէջ...:

Այո՛, մենք մնացողներս բազում դժուարութիւններ կրեցինք ու դեռ ասպազան յստակ չի պարզուիր մեր դիմաց, բայց մեզմէ իւրաքանչիւրը, իր կարելիութիւններուն համաձայն, դրական ներուժ սփռելու է իր շրջապատին, որպէսզի դիւրաւ հասնին ցանկալիին, Նուիրումով աշխատինք անոր հասնելու համար:

Կրօնական եւ մարդկային ամուսնով Նուիրումը վեհագոյն գաղափարն է, որով ազգեր եւ ժողովուրդներ կ'առաջնորդուին:

Ազգային թէ անձնական, ընկերային, ընտանեկան միջավայրերու մէջ որեւէ աշխատանք յաջողութեամբ կը պսակուի, եթէ գուց որդուած ըլլայ սիրոյ, հաւատքի, հետեւողականութեան եւ Նուիրումի նեկտարով:

Քիչ չէ թիւը այն եզակիներուն, որոնք իրենց կեանքն իսկ Նուիրած են իրենց նպատակին, իրենց աշխատանքը դարձուցած են կոչում, անաքելութիւն: Այսպիսով յարգանքի արժանացած եւ օրինակ ծառայած են երիտասարդներուն:

Թէ Նորահաս սերունդին մէջ որքանով թրծուած է Նուիրումի գաղափարը, հարցական կը մնայ այս օրերուն: Կեանքը փոխուած է, ծառայութեան ըմբռնումն ալ՝ իր կարգին:

Երբեմն կը դժգոհինք երիտասարդութեան անտարբերութենէն կամ պարտականութիւն ստանձնելու գիտակցութեան Նուազումէն: Բայց պահ մը փորձենք քննութեան

ենթարկել մեր տարած աշխատանքները՝ մենք մեզի հարց տալով, թէ որքանո՞վ կրցած ենք լաւ օրինակ ծառայել անոնց:

Քարոզելն ու «խօսքը առանց գործի մեռելալ է» պատգամելը ասպարհիւն կը մնան, եթէ մեզմէ շատեր միութեանական կամ ընտանեկան միջավայրի մէջ, այդպիսի քարոզներ հնչեցնելով մէկտեղ, վատ օրինակ դառնան մեր ընդ մերթ:

Կ'արժէ մտածել ուրեմն նախքան պատգամներ ուղղելը...

Նուիրելը նախ երեւելի է իր գործով, իր օրինակով: Ու մեր գաղութը որքան ալ թիւով նօսրանայ եւ մարդու ժիւ Նուազումն ունենայ, որքան ալ ծանր պայմաններ թելադրէ, տակաւին կը տեսնենք Նուիրելիներու օրինակելի փաղանգ մը ու կը կրկնենք՝ «Իրաւունք չունինք յուսալքուելու»:

Սերունդներ պիտի հասնին, թռիչք առնեն ու իրենց խօսքով, գործելածեով առաջնորդեն մեր ասպազայ հաւաքական կեանքը: Ուստի այդ ճամբան հարթ դարձնենք մեր Նուիրումի օրինակով, վեր մնալով կիւթի, պաշտօնի, դիրքի գերիները դառնալու ծուղակէն:

Յուսահատելու եւ հրապարակաւ, բացասական արտայայտութիւններով յանդուգն ծրագիրներ կասեցնելու իրաւունք չունինք ուրեմն, որքան ալ դժուար ըլլան մեր երկրին պայմանները: Պայմանները փոփոխական են, դրական լիցքով դիմաւորենք Նոր Տարին ու խրախուսենք աշխատելու պատրաստակամ երիտասարդութիւնը՝ ընթացք տալով անոր թռիչքին:

ԱՄԱՆՈՐԵԱՆ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ

Սեանա Չայլաճեան

Երկար օրուան մը հետքէն յոգնաբեկ, իրիկուան կը հասնիմ տուն ու կը վայելեմ տոնածառին լոյսերն ու մտորին խորհրդաւոր տեսքը, ուր քնացած անմեղ մանուկը աշխարհ եկած է իշխելու ոչ թէ ուժով, բռնութեամբ, այլ՝ սիրով: Յանկարծ անտեսանելի անձի մը շշուկը կ'ընդհատէ խաղաղ պահս: Յարցում մըն է, որ գիս խուճապի կը մատնէ ու մտածումներու արշաւ մը թափ

խանանք ու կ'ուրախացնենք մեր շրջապատը:

Շրջապատ: Հո՞ն է արդեօք գաղտնիքը, թէ որքանով Նոր բարեկամութիւններ հաստատեցինք... իսկական ընկերութիւններուն կ'ակնարկեմ, ոչ թէ անոնց, որոնք մերթ ընդ մերթ դիմատետրի նամակատուփին ազդարարութեամբ ընթացք կ'առնեն, ապա կը վերանան:

Օ՛հ, շուարեցայ: Ո՛ր փնտռել

կ'առնէ մտքիս մէջ: Յարցումը սովորական պէտք է թուի, ինչո՞ւ խուճապի կը մատնուիմ ուրեմն...:

Ի՞նչ էր հարցումին նպատակը, գիս շփօթի մատնե՞լ, թէ հաշուետուութեան հրաւիրել, արդեօ՞ք՝ խղճիս խայթը հրահրել...:

Սկսայ մտածել 2019-ի ըրածներուն ու չըրածներուն մասին, ամիս ամամիս: Իրագործած աշխատանքներս մտովի քննարկեցի, չիրագործածներուս համար ափսոսացի: Վա՛յ, միութեանական տեղեկագի՞ր կը պատրաստեմ: Քիչ մնաց կիւթական հաշուեկշիռ մըն ալ ներկայացնեմ ես ինձի:

Սխալ չէ տրամաբանութիւնս, սակայն այդ աստիճան խիստ հարցուփորձի կարիք չկայ, մտածեցի: Այսպիսի հարցումներ կ'ուղղենք մենք մեզի Ամանորի սեմին ու կը մտաբերենք անցնող տարին: Ի՞նչ միջոցներով օգտակար դարձանք մեր միջավայրին, քայլ մը առաջ գացի՞նք ու տարի՞նք մեր ընկերութիւնը, հասարակութիւնը, հետեւաբար մարդկութիւնը, Նոյնիսկ մեր համեստ ճիգերով:

Կը փորձեմ բանաձեւել շշուկի մեղմութեամբ հնչող հարցումը: Ի՞նչ է երջանկութեան գաղտնիքը: Պարզապէս ուրախանալու եւ ուրախացնելու մե՞ջ է երջանկութիւնը: Ծառայութեան մէջ է արդեօք, Աստուծոյ մեզի պարգեւած կարողութիւններն ու շնորհքը ի սպաս դնելով շրջապատին: Յաջողութեան մէջ է, երբ մեր տքնաջան աշխատանքին պտուղը քաղելով կ'ուրա-

ուրախութեան գաղտնիքը: Իւրաքանչիւրս իր դիտանկիւնէն կը նայի կեանքին ու կ'ըմբռնէ ուրախութիւնը: Իւրաքանչիւրս իւրովի կը վերլուծէ մարդոց վարուելակերպն ու բարեկամական յարաբերութիւնները:

Ո՛ր պէտք է փնտռել ուրեմն երջանկութեան գաղտնիքը, յատկապէս երբ Նոր Տարուան սեմին գողտրիկ տխրութիւն մը կը պատէ մեզ ու մեր կեանքը ամբողջ պաստառի մը վրայ կը ներկայանայ կարծեք մեր աչքին առջեւ: Գաղտնիք չկայ: Երբ կեանքը կ'ապրինք այնպէս ինչպէս կ'ուզենք, գաղտնիքը բացայայտած կ'ըլլանք...:

Ապրինք ուրեմն իւրաքանչիւր պահ ու մթնոլորտ՝ յուզիչ ըլլայ ան, թէ ուրախութիւն պարգեւող, մերն է ան վերջապէս, մե՛ր կեանքը կը համեմէ: Շրջապատին հաւանութի՞ւնը... այդ չէ եականը, բոլորը գոհ ձգելու ճիգէն ձերբազատինք, մեր մտքին, սրտին ու խղճին անսանք: Հոգիներուն խաղաղութիւն ու սրտերուն բերկրանք ցանկանք: Անցեալի մտավախութիւններէն ձերբազատինք ու ինքնավստահ ըլլանք: Լաւատեսութեամբ ու աշխատանքով մռայլ պատկերն իսկ կրնանք գունաւորել, լուսաւորել... Որոշումը մե՛րն է:

«Գո՛հ էիր դուն քեզմէ-2019-ին»... հարցումը շէշտակի կը հնչէ, շշուկը յստակ ձայնի կը վերածուի: Մտորումներու արշաւս վերջ կը գտնէ արդէն: Պատասխանը... գոհուակութեան ժպիտով կ'ուրուագծուի:

ՄՏԱՄԱՐԶԱՆԲ

ԽԱԶԲԱՌ (ՄԽ 326)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Հորիզոնական

- 1- Խաբկանք: Համացանցային հայկական ձայնասփիւռ:
- 2- Հակառակ՝ գրական ստեղծագործություն:
- 3- Գուշակութեան մրցում: Խորհրդանշային պատկեր: Տարածքի միաւոր:
- 4- Տարի: Վերջածանց: Հիմա:
- 5- Անձնական դերանուն: Հակառակ՝ տարի: Խառնատառ՝ դաշտ:
- 6- Այրող: Ծայր:
- 7- Քաջ: Միայն: Պոչ:
- 8- Բաղաձայն տառեր:
- 9- Հող վերցնելու երկրագործական գործիք: Ռումբի տեսակներ:
- 10- 306: Տառի մը անունը: Հակառակ՝ ժամանում: Տառի մը անունը:
- 11- Շրջագայություն:
- 12- Հակառակ՝ լեռ: Այր մարդու սեռին պատկանող:

Ուղղահայեաց

- 1- Համբոյր: Թունաւոր սել օձ: Որովհետեւ:
- 2- Չուարթ: Տառի մը անունը:
- 3- Թատերախաղ, ողբերգական վիճակ: Չօրաւոր:
- 4- Աղբիւր: Ցուցական դերանուն:
- 5- Ցաւի ճիչ: Հակառակ՝ իգական օտար անուն: Հակառակ՝ Աստուածաշունչին մէջ Աբրահամի կինը:
- 6- Տարածքի միաւոր: Կարմրափայլ իմաստը ունեցող արական անուն:
- 7- Հասարակ ժողովուրդին պատկանող: Լեզուով մը՝ այր:
- 8- Դալար: Արցախեան ազատամարտիկ, հրամանատար Աշոտ Ղուկասի ծածկանունը:
- 9- Գրական ստեղծագործություն: Հակառակ՝ մթնոլորտ:
- 10- Հակառակ՝ յոգնակերտ մասնիկ: Արժեքաւոր սպիտակ մետաղ: 4060:
- 11- Աշխատելու նպատակով տեղէ տեղ գացող անձ:
- 12- Ծաղկագիր:

Պատրաստեց Մարինա ԶիլԱբոշեան-Պօղիկեան

ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄՍ 325)

Տեղաւոր՝ (1-9) թուանշանները (9x9) քառակուսիներուն մէջ այնպէս, որ իւրաքանչիւր հորիզոնական եւ ուղղահայեաց տողի մէջ, ինչպէս նաեւ (3x3) տուփիկի մէջ մէկ անգամ արձանագրուին:

				4		5		6
				5		7		8
				1		4		9
3			4		2		5	
2		9	5	8	7		6	
6		4	9	3			8	
7	9	6					8	
			1	8			6	
8	3	5	6				1	

ՊԱՅՈՒԱԾ ԲԱՌ (ՄՊ 96)

Դանիէլ Վարուժանի բանաստեղծությունները նշանակելով գտերը պահուած բառը:

Պահուած բառը 14 տառերէ կը բաղկանայ եւ կը ներկայացնէ Վարուժանի բանաստեղծություններէն մէկը (երկու բառ):

o	p	h	n	n	i	p	h	i	n
ա	ա	ա	ն	դ	ա	ս	տ	ա	ն
ա	ռ	ռ	հ	ա	ս	ն	ւ	ն	ր
ր	վ	ա	կ	ա	հ	ա	կ	հ	է
տ	ձ	գ	ջ	ա	ն	ի	ա	ն	վ
մ	ծ	օ	ն	ի	յ	ն	լ	ւ	ն
է	ւ	ն	ն	դ	ն	ծ	է	ն	ծ
դ	վ	է	ր	ա	դ	ա	ր	ձ	հ
ք	ճ	ր	ա	գ	ս	է	ր	ք	ի
ը	ց	ռ	ր	է	ա	ն	ի	ը	ն

«Առաջին Մեղքը», «Օրինություն», «Անդաստան», «Ցորեանի Ծովեր», «Առկայծ ճրագ», «Վերադարձ», «Հասուն Արտ», «Ձօն», «Հունձք», «Հին Սէր», «Կալեր»

ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ

ԽԱԶԲԱՌ (ՄԽ 325)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	h	ե	տ	ա	մ	ն	ւ	տ	դ	ա	ր
2	ր	է	ր	ա	ն	ա	ք	ա	է		
3	ն	ւ	ր	ա	գ	ա	ր	ի	ն	ն	
4	ւ	ա	ն	ի	լ	ա	ա	դ	ա		
5	2	տ	ա	լ	ա	դ	ա	ն	կ		
6	ա	ն	է	ր	տ	է	ն	չ	ա		
7	կ	ա	կ	ի	հ	է	է	է	ա		
8	լ	ա	լ	ր	ա	լ	ա	լ			
9	մ	ա	լ	ի	ա	ս		ն	2		
10	ա	ր	գ	է	է	է	կ	ա			
11	ր	ւ	ի	դ	է	ր	ա	գ	ա	ր	
12	ա	ն	ւ	ր	ն	ւ	ր	ա	ն		

ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄՍ 324)

6	3	5	4	7	9	2	1	8
8	1	7	2	3	6	5	9	4
9	2	4	5	8	1	7	6	3
3	5	9	6	1	2	4	8	7
1	8	6	7	4	3	9	2	5
7	4	2	8	9	5	6	3	1
5	7	1	9	6	8	3	4	2
4	6	3	1	2	7	8	5	9
2	9	8	3	5	4	1	7	6

ՊԱՅՈՒԱԾ ԲԱՌ (ՄՊ 95)

Պահուած բառը՝ «Լորկայի Երազը»

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԵՏԵԵԼՈՎ...

Սկիզբ՝ էջ 7

Կը ճոխացներ մեր մայրենին նորակերտ բառերով. - կարմրաշնայլ, հեշտաբուն, ցրտասարսուռ, գեհեմամունչ եւ այլն, եւ այլն:

Չարմանալի է սակայն: Իր արտակարգ տաղանդին բովանդակ ուժով ու արուեստագետի անսակարկելի արժանիքներով իսկ՝ Վարուժան չկրցաւ գոհացում տալ ամեն ճաշակի ու քիմքի: Դժգոհ թողուց ոմանք:

Այդ դժգոհներէն մին ալ Վենետիկի իր երբեմնի ուսուցիչներէն Զ. Յովհան Ազգերեանն էր (յետոյ՝ ընդհ. արբանյակ Ս. Ղազարու Մխիթարեանց), որ արդէն Մուրատ-Ռափայելեանի օրերէն իսկ՝ պատանի Վարուժանին հանդէպ անբարեացակամ էր եղած: Հիմա, «Բազմավէպ»ի մէջ ան իր ցատկով կ'արտայայտէր «**Հեթանոս երգեր**»ուն նկատմամբ ու կը գրէր.

- Հեթանոս են այդ երգերը, եւ հեթանոս՝ ո՛չ հռոմէական պերճութեամբ, ո՛չ յունական փափկութեամբ, այլ լոկ բաբելական պղծութեամբ: Ոչ մէկ սրբութիւն, ոչ մէկ նուիրական զգացում յարգուած է հոն. հոն Վարուժան մոռցած է բոլորովին ինքզինքը, մոռցած է ընտանեկան սրբութիւն մ' ունենալը, մոռցած է ձեռքին յանձնուած գողտր հրեշտակային սրտեր ունենալը: Եւ Վարուժան... հիմա բերանալի կ' ըմպէ Տոն ժուանի մը ցեխտու եւ գայռոտ (=կեղտոտ) գարշութիւնքը: (Օգոստոս, 1913):

Զ. Ազգեր իր յօդուածին վերջաւորութեան կը մաղթէր, որ Վարուժան զգաստանար, անդրադառնար իր սայթաքումներուն եւ մաքրաշէր իր գիրքը՝ անկէ դուրս նետելով «աղբիւս»ի արժանի էջերը...:

Վարուժանի «**Հեթանոս երգեր**»ը անակնկալ մը կ' ըներ իր ընթերցողներուն՝ գիրքին երրորդ ու վերջին բաժինը, մեծաւ մասամբ, յատկացնելով այնպիսի բանաստեղծութիւններու, որոնք իրենց միջուկով ու մթնոլորտով կը հակադրուէին հեթանոս աշխարհի ԶԱՃՈՅԱԼԵՏ ԱՊՐՈՒՄՆԵՐՈՒՄ: Անցում մըն էր ասիկա՝ հեթանոս բարքերու կենսասէր ու շուայտ աշխարհէն դէպի ժամանակակից աշխարհ, ուր գերիշխողը ՏԱՆՎԱՊԱՆԵՆ Է՝ ի հետեւումն բարոյական եւ ընկերային արժէքներու անկումին:

Թախիծ ու մռայլ տրամադրութիւն մը կը սաւառնի այս բաժնին վերեւ: Ընդ այդ պատճառով ալ, հաւանաբար, բանաստեղծը իր հատորին այս գլուխը կոչած է «**Գողգոթայի Ծաղիկներ**»:

Գողգոթա՞...: Զրիստոսի խաչելութեան բլուրը, հոմանիշ՝ չարչարանքի ու տառապանքի:

Հոյակապ հիւսքով քերթուածներու երկար շարք մը կայ հո՛ս եւս: Կը տողանցեն մարդկային տիպարներ, որոնք դառն ու ճակատագրական հարուածներ ստացել են կեանքի քառուղիներուն վրայ: «**Բանտորուհին**», «**Սպասում**», «**Ընկեցիկը**», «**Մեռնող Բանուոր**», «**Խաբուած Կոյսեր**», «**Մեքենաները**», «**Մամուս Աղօթքը**» շա՛տ բան կը պատմեն մեզի՝ 20-րդ դարու մարդ-քաղաքացիին ընկերային տագնապներէն, շահագործողներո՛ւ եւ շահագործուողներո՛ւ կեանքէն: Վարուժան համոզուած է, որ բոլոր դարերու դրամատերերն ու իշխանաւորները իրենց դրեակներուն ոսկեայ պատերուն քարն ու կիրը «**ռամիկ ուժ**»ին արիւնով են շաղախել: Կը բաւէ կարդալ գործատան մը բանուորներուն ձօնուած «**Ղաղար**» բանաստեղծութեան սա քանի մը տողը.

**Հարիւր հազա՛ր են անոնք. բանակներ են գոհերու՝
Չոր կը տանին միշտ Ոսկեայ Հորթին առջեւ մորթելու.**

**Հարիւր հազա՛ր են անոնք. անոնք են որ կանգնեցին
Անմահութիւնն բուրգերուն, եւ խորհուրդներն սփինքսին:
Կմախնին, մարմար առ մարմար, սանդուխ եղաւ գահերուն՝
Ուրկէ Դենպետն ու Արքան ելան մինչեւ աստղերուն.
Մինչեւ այսօր, հիմին տակ պալատներուն, կը գտնես
Շուշանն անոնց կրծոսկրին, անբաւ սրտերն ողջակէզ:
Անոնց արեան շաղախն են պատերը մռայլ Երլտըզին.
Վատիկանի կամարներն, հողաթափերը Պապին
Անոնց լուսեղ քրտինքին մարգրիտներով են ծեփուած.**

Ինչպէս կը տեսնուի՝ Երլտըզն ու Վատիկանն ալ գերծ չեն մնացած Վարուժանի կծու ակնարկութենէն...

Այս բաժինը ունի նաեւ բանաստեղծութիւններ, որոնք ազգային երանգ մը կը մատնեն: Չորօրինակ, «**Պատգամաւորները**» մէկն է անոնցմէ: Երեք էջանի այս գեղահիւս ու սրտագրաւ քերթուածը ձօնուած է Մետեխի (Թիֆլիս) բանտին մէջ արգելափակուած Աւետիս Ահարոնեանի: Վարուժան եղբայրօրէն կը գորակցի իր գաղափարակից գրչեղբօր, Պոլսէն տաքուկ ողջոյններ կը յղէ անոր՝ իր թռչող, ճախրող «պատգամաւորներ»ուն միջոցաւ. - ծիծեռնակ մը, յետոյ կռունկ մը, ապա արագիլ մը, հուսկ՝ բազ մը:

(Վերջ)

ՍԱՐԿԱԽԱԳԱՑ...

Սկիզբ՝ էջ 4

թիւնը միշտ ուղեկցի վեհափառ հօր: Ապա ողջունեց Սուրբոյ հոգեւոր պետերը, որոնք անձնուրացաբար կը կատարէն իրենց սրբազան առաքելութիւնը: Ան ողջունեց նաեւ սուրբափայտերը եւ ողջ քրիստոնէաները, որոնք հաւատքով դիմացան դժուարութիւններուն: Սրբազան հայրը գնահատեց ճեղքի իր հայր համայնքին գործունէութիւնը եւ վերակազմաւորման աշխատանքները: Սրբազան հայրը իր պատգամի արարտին շնորհաւորեց Տէր Պսակ Բահանայ Պերպերեանը լանջախաչ կրելու իրաւասութեան համար, ինչպէս նաեւ ձեռնադրուած սարկաւազները յաջողութիւն մաղթելով անոնց եւ օրհնելով անոնց առաքելութիւնը:

Յետ պատարագին, Դպրաց Դասը թափօր կազմած եկեղեցիէն դուրս ուղղուեցաւ: ՀԱՄԱՐՈՒՄԻ ՀԵՓԻՐԱԽՈՒՄԸ, Ասորի Համայնքի Առաջնորդ Տ. Սորիս Եպս. Ամսիի եւ այլ եկեղեցականներ միացան թափօրին: Թափօրը Հասաւ Ազգ. Առաջնորդարանի բակը: Ընդհարումը երաժշտական փունջ մը հրամցուց ներկաներուն: Հուսկ հանդիսութիւնը արարտին հասաւ «Կիլիկիա» եւ «Ի Վեհ Բարձանց» մաղթերգներով:

Աւարտին հաւատացեալ ժողովուրդը առաջնորդարանի դահլիճէն ներս աջա համբոյրով ողջունեց սրբազան հայրը:

Իսկ յետմիջօրէին սրբազան հայրը հանդիպում ունեցաւ ազգային եւ միութենական մարմիններու վարչութիւններուն հետ, որուն ընթացքին սրբազան հայրը բարձրօրէն գնահատեց ճեղքի իր տարածքին բոլոր միութիւններուն նուիրեալ աշխատանքը՝ մաղթելով բոլորին յարատեւ յաջողութիւն եւ նոր տարուան շեմին մաղթեց, որ 2020 տարին ըլլայ բարեբեր տարի մը բոլորին համար:

«ՊԱՏԱՌԻԿՆԵՐ»

Սկիզբ՝ էջ 12

Պատրիարքութեան «Սիոն»ը, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան «Հասկ»ը եւ Էջմիածնի Կաթողիկոսութեան «Արարատ»ը, ապա «Էջմիածին»ը:

Դասախօսութեան ընթացքին պատահաբար վրայ ցուցադրուեցան թերթերու լուսանկարներ, զորս պատրաստած էր Նայիրի Ազարիկեան-Արոյեան:

Ապա տեսերիզի ցուցադրութեամբ ներկայացուեցաւ գրական գործիչներու եւ խմբագիրներու տեսակետները հայ մամուլի ներկայ իրավիճակին մասին՝ խմբագիր Ռոպերտ Յատտեմեանի, Վարդան Մատթոսեանի, ՀԱՄԱՐՈՒՄԻ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եւ «Մարգիկ» պաշտօնաթերթի խմբագիր Վիգէն Աւագեանի եւ «Գանձասար» շաբաթաթերթի խմբագիր Չարմիկ Զիլ Աբօշեան-Պօղիկեանի կողմէ:

Յայտագրի արարտին, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը իր սրտի խօսքը ուղղեց յայտնելով, որ հայ մամուլը կարեւոր է նաեւ ոչ թէ այն պատճառով որ անոր ծառայած են հոգեւոր եւ աշխարհիկ ակնառու խմբագիրներ, այլ եւ մեր ժողովուրդի տագնապալի օրերուն ունեցած եւք նաեւ կրօնական թերթեր, որոնց խորքը եւ նպատակը միշտ ալ ազգային շունչը տարածել եղած է եւ մեր խմբագիրները յաջողած են այդ առաքելութեան մէջ:

Սրբազան հայրը գնահատեց օրուան դասախօսը իր օգտաշատ ներկայացման համար եւ ՀԱՄԱՐՈՒՄԻ Գրական Յանձնախումբին այս նախաձեռնութիւնը դաստիարակիչ համարեց, ապա «Պահպանիչ» աղօթքով փակեց ձեռնարկը:

Աւարտին տեղի ունեցաւ պատշաճ հիւրասիրութիւն:

ԳԱՄԻՇԼԻԻ ՄԵՋ...

Սկիզբ՝ էջ 12

Լորուող պատանին, երիտասարդը, ծերունին, բանուորը, արիւստաւորն ու մտաւորականը հաւասարապէս կը տեսնեն իրենց դիմաց կանգնած Արարատին բարձունքը, Սեւանին կապոյտ ծփանքը, Արաքսին փրփրադէզ ալիքները եւ հայ եկեղեցւոյ գմբէթը»: Ապա Հոգեշնորհ Հայր Սուրբ յատկանշական յուշանուէր մը տուաւ Գամիշլիի Պատկան Մարմինին:

Հանդիսութիւնը շարունակուեցաւ յեղափոխական երգերու կատարումով:

«ԳԱՆՁԱՍԱՐ»

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹԻ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄ

Խմբագիր՝ Չարմիկ Զիլ Աբօշեան-Պօղիկեան
Սրբագրիչներ՝ Զեփիւռ Պապիկեան-Աւագեան
Յունիկ Ղազարեան
Ձեւաւորող՝ Յովսէփ Զալօղլեան
Գրաշար՝ Անի Թոփալեան-Սարուխան
Արաբերէն լուրերու թարգմանիչ՝ Մարեն Պապեան
Կայքէջի պատասխանատու՝ Զրիստ Խրոյեան
Լուրերու պատասխանատու՝ Լուսին Ապաճեան-Զիլ Աբօշեան
Հաշուապահ՝ Սեւակ Կիւլվանեսեան

- Ծանուցողներն եւ աշխատակիցներն կը խնդրուի ծանուցումներն ու յօդուածները խմբագրատուն ուղարկել ամենէն ուշը Երկուշաբթի օրերը:

- Նախընտրելի է յօդուածներն ու թղթակցութիւնները ուղարկել գրաշարուած:

- Խմբագրատուն ուղարկուած նիւթերը, հրատարակուի կամ ոչ, չեն վերադարձուիր:

- Խմբագրութեան վերապահուած է ստացուած յօդուածներու հրատարակելու կամ չհրատարակելու որոշումը:

- Ձեր ծանուցումներն ու յայտարարութիւնները կարելի է հրապարակել «Գանձասար»ի տպագիր տարբերակին եւ կայքէջին միջոցով:

Մարզական

Ռաֆֆի Միլահեան

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

- ՀՄԸՄ-ի պասքեթի տղոց խումբի նախկին մարզիչ Ալաա Ճուխաճի Հալեպի մարզական կոմիտեի նախագահ ընտրուեցաւ:

- Սուրիոյ տղոց պասքեթի հանրապետական բաժանի աւարտական քառեակի փուլ հասան Իթթիհատ, Ճալաա, Ուահտէ եւ Ուասպէ խումբերը: Սոյն փուլին Իթթիհատին մրցակիցը պիտի դառնայ ճալաաը, իսկ Դամասկոսի Ուահտէն պիտի մրցի Ուասպէին հետ:

թիւնը պաշտօնապէս հաղորդեց անգլիական ակումբի պաշտօնական կայքէջը: 60 տարեկան մարզիչը Էվրթոնին հետ ստորագրեց չորս ու կէս տարուան պայմանագիր: Յիշեցնենք, որ Անշելոթի Նափոլիի գլխաւոր մարզիչի պաշտօնէն հեռացուեցաւ 11 Դեկտեմբերին: Ան նախապէս մարզած է Միլան, Չելսի, Ռեալ, Պայերն Միւնխի եւ Փարիզ Սան Ժերման խումբերը:

ԼԻՎԵՐՓՈՒԼ ՀԱՄԱԵՆԱՐՅԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲԵՐՈՒ ԲԱԺԱԿԱԿԻՐ

Քաթարի Տաուհա քաղաքին մէջ տեղի ունեցած ֆութպոլի համաշխարհային ակումբներու աւարտական մրցումին, Անգլիոյ Լիվերփոլի կազմը

պարտութեան մատնեց Պրագիի պիոյեան Ֆլամենկոն եւ ձեռք ձգեց համաշխարհային բաժակը: Հանդիպումի գլխաւոր ժամանակաշրջանը 0 - 0 հաւասարութեամբ աւարտուեց ետք, խումբերը դիմեցին յաւելեալ ժամու խաղարկութեան: 99-րդ վայրկեանին, Ռոպերթո Ֆերմինիօն յաջողեցաւ ցնցել մրցակիցին դարպասը եւ յաղթանակը նուիրել երկէն Կլոփի խումբին: Աւելցնենք, որ երկրորդ կիսախաղին Լիվերփոլի խաղացող Ալեքս Օքսլիտ վիրաւորուեցաւ եւ դուրս եկաւ դաշտէն:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՄԻՆԱՍԵԱՆ ՈՍԿԻ, ԻՍԿ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ԱՐԾԱԹԷ ՄԵՏԱՆՆԵՐ ԸՆԴՅԵԱՆ

Հայաստանի ծանրամարտի հաւաքականի անդամներ՝ Կոր Մինասեան եւ Ռուբէն Ալեքսանեան ծանրամարտի համաշխարհային մրցումներուն անգամ մը եւս յաջողեցան մետալներ ստանալ: Հայաստանի հաւաքականի մարզիչները Քաթարի մէջ ընթացող տարուան վերջին մրցաշարքին, արձանագրեցին տպաւորիչ արդիւնքներ: Կոր Մինասեան երկամարտին աւարտին 424 քկ. արդիւնքով դարձաւ յաղթական եւ արժանացաւ ոսկի մետալի, իսկ Ռուբէն Ալեքսանեան 416 քկ. արդիւնքով դարձաւ արծաթե մետալակիր:

ՄԱՅԸ ԱՐԹԻԹԱՆ ՆԵԱՆԱԿՈՒԵՑԱՒ ԱՐՍԵՆԱԼԻ ՄԱՐԻՉ

Անգլիոյ Արսենալ ակումբի ղեկավարութիւնը պաշտօնապէս ներկայացուց խումբի նորանշանակ մարզիչ Մայքլ Արթիթան, որ փոխարինեց կազմէն հեռացուած մարզիչ Օսայ Էմերին:

2018-ի ամրան, Արթիթային պիտի վստահուէր սոյն պաշտօնը, սակայն վերջին վայրկեանին, պատասխանատու կազմը գայն վստահեցաւ Էմերիին: Ըստ դիմատետրի մէջ յիշուած տեղեկութիւններուն, նորանշանակ մարզիչին պայմանագրութեան ժամանակաշրջանը երեք ու կէս տարի է: Մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին ան ըսաւ. «Պատիւ ունիմ այսպիսի մեծ ակումբի մը մարզիչի պաշտօնը ստանձնելուս համար: Մենք պետք է մրցակիցը ըլլանք բոլոր խումբերուն: Ծիշդ է որ համաշխարհային աղիւսակին վրայ մեր դիրքը գոհացուցիչ է, բայց ես վստահութիւն ունիմ կազմի խաղացողներուն վրայ: Անոնք կրնան իրենց լաւագոյնը ներկայացնել»:

ԱՐՄԵՆ ՄԵԼԻՔԵԷԿԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԴԱՇՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՅ ԸՆՏՐՈՒԵՑԱՒ

Անցեալ շաբթուան ընթացքին տեղի ունեցան Հայաստանի ֆութպոլի կոմիտեին ընտրութիւնները, որոնց աւարտին նախագահ ընտրուեցաւ Արմէն Մելիքեէկեան: Ընդհանուր ընտրութիւններու աւարտին դաշնութեան (ֆետերասիոնի) կազմը կրեց հետեւեալ պատկերը: Հրաչիկ Աղաբէկեան, Գագիկ Աղբալեան, Գիմ Առաքելեան, Բագրատ Նաւոյեան, Հրաչ Եսկան, Պօղոս Գալստեան, Տիգրան Յակոբեան, Արմէն Մկրտիչեան, Կարէն Շապոյեան, Արմէն Շահքելթեան, Հայկ Ղազարեան, Արմէն Նիկողոսեան, Ալպէր Սարգսեան, Արթուր Սահակեան, Աննա Թաղետեան, Յասմիկ Ղարիպեան: Աւելցնենք, որ Արմէն Մելիքեէկեան Հայաստանի ֆութպոլի Դաշնակցութեան 6-րդ նախագահն է:

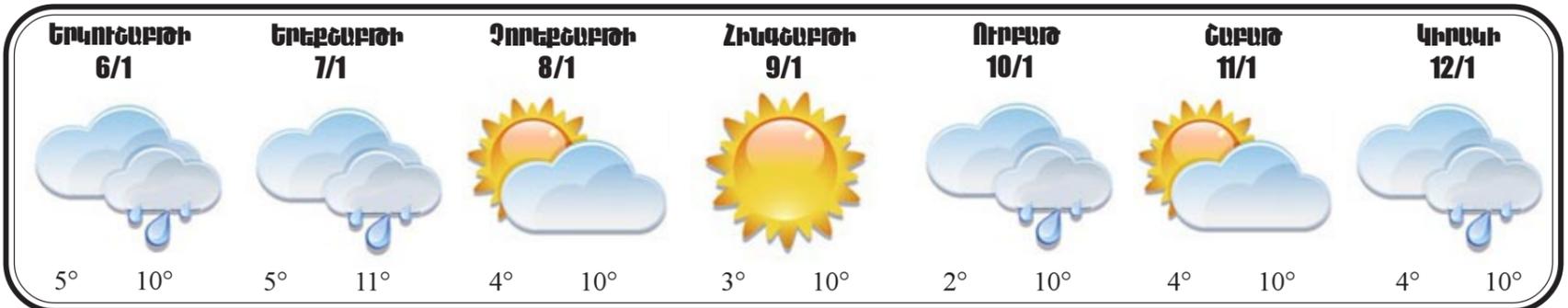

եան, Արթուր Սահակեան, Աննա Թաղետեան, Յասմիկ Ղարիպեան: Աւելցնենք, որ Արմէն Մելիքեէկեան Հայաստանի ֆութպոլի Դաշնակցութեան 6-րդ նախագահն է:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ԳԱՐԼՈ ԱՆՇԵԼՈՒԹԻ ԷՎԸՐԹՈՆԻ ՄԱՐԻՉ ՆԵԱՆԱԿՈՒԵՑԱՒ

Իտալիոյ Նափոլիի նախկին գլխաւոր մարզիչ Գարլօ Անշելոթի նշանակուեցաւ անգլիական Էվրթոնի գլխաւոր մարզիչ: Սոյն յայտարարու-

«ՊԱՏՄՈՒԿՆԵՐ ՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԵՆ» ՆՈՒԻՐՈՒԹՅ՝ Հայ Մամուլի Տարուհի

Հովանավորությամբ եւ ներկայությամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Սրբ. Եպս. Չապուեանի, կազմակերպութեամբ ՀՄԸՄ-ի Սուրիոյ Շրջ. Վարչութեան Գրական Յանձնախումբին, հանդիսաւոր կերպով յիշատակուեցաւ Հայ Մամուլի 225-ամեակը՝ «Պատմութեան Հայ Մամուլի Պատմութեան» խորագիրը կրող ձեռնարկով մը, Ուրբաթ, 27 Դեկտեմբեր 2019-ին, երեկոյեան ժամը 7:00-ին, Ա. Մանուկեան Ժ. Տան «Լ. Շախթ» սրահէն ներս: Ձեռնարկին ներկայ էին ազգային ու

նայողներուն: Համազգայինի «Բարսեղ Կանաչեան» երաժշտանոցի ուսուցչու-

հի Անժէլ Շեփարտեան-Պիլյուքեան Զանոնով մատուցեց Սայաթ Նովայի «Էշխեմէթ» ստեղծագործութիւնը:

Յարգելով եւ յիշելով Նոյեմբեր ամսուան մէջ իր մահկանացուն կըքած մեծանուն բանաստեղծ, գրող Ժագ Ս. Յակոբեանը, Գրական Յանձնախումբէն Վիգէն Չաղասեան տպաւորիչ առոգանութեամբ ասմունքեց Ժագ Յակոբեանի բանաստեղծութիւններէն համարում մը:

Օրուան դասախօսն էր հալէպահայ գրող, մտաւորական, Համազգայինի Հայագիտական Հիմ-

նախադասական մարմիններու ներկայացուցիչներ, Սուրիոյ խորհրդարանի երեսփոխան տիար Ժիրայր Ռեիսեան, ՀՄԸՄ-ի Կերտնական Վարչութեան անդամ եղբայր Մանուկ Բեռնիկեան, հայերէնաւանդ ուսուցիչներ, հալէպահայ մամուլի ներկայացուցիչներ, ՀՄԸՄ-ականներ ու գրասեր հանդիսատեսներ:

Սուրիոյ եւ Հայաստանի զոյգ քայլերգներէն ետք, օրուան բեմավար Մարինա Զիլ Աբոշեան-Պոզիկեան բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն, ապա հրաւիրեց Գրական Յանձնախումբի ատենապետուհի Սեւան Ազարիկեան-Պարմաքուզեանը արտասանելու բացման խօսքը:

«ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Կաթողիկոսին հռչակած 2019-ի Հայ Մամուլի տարուան ընթացքին, ՀՄԸՄ-ի Գրական Յանձնախումբը անհրաժեշտ

նարկի դասախօս Լեւոն Շառոյեան: Դասախօսը պտոյտ մը կատարեց աշխարհի կարգ մը ուստանները եւ մէկ առ մէկ կանգ առաւ այն բոլոր խորհրդանշական թերթերուն վրայ, որոնք կարելոր հետք ձգած են Հայ Մամուլի 225 տարուան պատմութեան մէջ: Սկսելով Հնդկաստանի Մատրաս քաղաքէն, ուր 1794-ին լոյս տեսած է հայերէն առաջին տպագիր թերթը՝ «Ազարար»ը, անցնելով Վենետիկէն, Վանէն ու Տարսուսէն, Մոսկուայէն, Թիֆլիսէն, Իզմիրէն ու Պոլիսէն, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներէն, Փարիզէն, հասնելով մինչեւ Լիբանան եւ Սուրիա:

Դասախօսը յատուկ կերպով յիշեց նուիրապետական աթոռներու պաշտօնաթերթերը՝ Երուսաղէմի

Նկատեց լուսարձակի տակ առնել Հայ Մամուլին պատմութիւնը», ըստ ան, ապա կարելորութեամբ մատնանշեց ՀՄԸՄ-ին բերած ներդրումը Հայ Մամուլի պատմութեան, բարի երթ մաղթելով հայ մամուլին ծա-

Թղթակից
Շար. Էջ 10

ԳԱՄԻՆԻՒՄԻ ՄԵՋ ՀԱՆԴԻՍԱԽՈՐ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ՅԻՇԱՍԿՈՒԹՅԱՒ ՀՅԴ 129-ԱՄԵԱԿԸ

«Նուիրում եւ ծառայութեան ազգին ու հայրենիքին»: 129 տարի շարունակ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը եղաւ հայ ժողովուրդին յուսալի ապաւենը, հայ ազատագրական շարժման աննկուն ռաիվիրան եւ Հայ Դատին աննահանջ ուխտակիրը՝ հայութեան հետ, հայութեան միջոցով եւ հայ ժողովուրդին պայծառ ապագային ի խնդիր:

Արդարեւ, Չորեքշաբթի 25 Դեկտեմբեր 2019-ի երեկոյեան ժամը 8:00-ին, Գամիշլիի «Կիւլաբենկեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան 129-րդ ամեակի տօնակատարութիւնը, հովանավորութեամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի ճեգիրի Առաջնորդական Փոխանորդ Հոգ. Տ. Լեւոն Աբր. Եղիայեանի, ներկայութեամբ արժանապատիւ քահանայ իոր, Պատկան Մարմինին, ազգային եւ միութենական մարմիններու ներկայացուցիչներուն եւ հոծ բազմութեան:

Տօնակատարութեան բացումը կատարեց հանդիսավար Յակոբ Պարտումեան, ներկաները հրաւիրելով մէկ վայրկեան յոտընկայս յարգելու մեզմէ առյաւելտ հեռացած դաշնակցականներուն յիշատակը, ի մասնաւորի՝ 2019-ին մահացած ընկ. Կարպիս Մարգեանի եւ ընկ. Տարօն Յարութիւնեանի:

Ապա հնչեցին Սուրիոյ, Հայաստանի եւ ՀՀ Դաշնակցութեան քայլերգները:

Հանդիսութեան բացման խօսքն ու օրուան խորհուրդը արտասանեց ժողով Ղուկաս Դարբինեան, որ անդրադարձաւ ՀՀ-ի Հայ Դատի յանձնախումբերուն տարած աշխատանքին, յայտնելով որ 1965 թուականը յատկանշական էր մեր ժամանակակից պատմութեան մէջ, Եղեռնի յիսնամեակը անկիւնադարձ մը կը հանդիսանար սփիւռքահայ կեանքին մէջ: Սփիւռքը կ'ապրէր հոգեփոխութիւն: Հայութիւնը այդ շրջանին դուրս կու գար իր սահմանափակ քաղաքականութենէն: 1972-ին կը գումարուէր ՀՀ-ը ընդհանուր ժողովը, որ մէկ կողմէ թափ կու տար Հայ Դատի հետապնդման աշխատանքներուն, իսկ միւս կողմէ կ'առաջնորդէր առողջ վերադարձը դէպի ազգային յեղափոխական ասանդներ: Հայ Դատի յանձնախումբերը շուտով կը լծուէին մեծ աշխատանքի եւ Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման պահանջը լսելի կը դառնար միջազգային մեծ ու փոքր ատենաներէ: Իր խօսքի աւարտին, Դարբինեան ողջունեց ԱՄՆ-ի Քոնկրէսին ու Օերակոյտին միաձայնութեամբ վաերացումը այն բանաձեւին, որ կը դատապարտէ Թուրքիոյ կողմէ կատարուած Հայոց Յեղասպանութիւնը:

Այնուհետեւ յաջորդաբար բեմ

բարձրացան գեղարուեստական յայտագիրին մասնակիցները:

«Ձօն Դաշնակցութեան» քերթաւոր տպաւորիչ առոգանութեամբ ասմունքեց Նուշիկ Տիգրանեան, ապա շարք մը ազգային, յեղափոխական երգերով հանդէս եկան Եւա Մանուկեան-Սելիմեան եւ Աստուր Աղամեան, երգեհոնի ընկերակցութեամբ Զրիստ Միքայելեանի: Անոնք ճոխ եւ խանդավառ մթնոլորտ ստեղծեցին: Ներկաները միասնական երգերու կատարումով միացան երգիչներուն:

Դաշնակցութեան 129-ամեայ պատմութեան յատկանշական դէպքերու գեղեցիկ համարումը ցուցադրուեցաւ տեսերիգով մը, պատրաստութեամբ Սեւակ Տիգրանեանի, բժշկի. Մարի Մելքոնեան-Պետրոսեանի, Եւա Մանուկեան-Սելիմեանի եւ Խաչիկ Ղուկասեանի:

Հանդիսութեան ընթացքին Մեղրի Ասիլեան-Ղուկասեան ասմունքեց իր յորինած քերթաւոր՝ Նուիրում ՀՀԴ 129-ամեակին:

Անի Սարգիսեան ընթերցեց ՍՕԽ-ի Գամիշլի Մասնաճիւղի ուղերձը՝ ՀՀԴ 129-րդ ամեակին առիթով:

Աւարտին տեղի ունեցաւ այս առիթով պատրաստուած կարկանդակի հատում, որմէ ետք Հոգեշնորհ Հայր Սուրբը իր հայրական խօսքը ուղղելով ներկաներուն ըսաւ.

«Այսօր կը յիշատակենք 129-ամեակը այն կուսակցութեան, որուն բովանդակ պատմութիւնը դարձաւ հայ ժողովուրդին իրաւունքները պաշտպանելու յարատեւ պայքար: Դաշնակցութեան ակումբը, ուր որ ալ գտնուի, հաւատքի բերդ մըն է, հայրենի հարազատ տուն մըն է, ուր մտնողները կը շրջապատուին մեր պատմութեան փառքը կերտող հերոսներուն ոգիներով: Եւ ինչպէս անցեալին անմահ Մուշեղ Իշխանը ըսած էր՝ «Աշխարհի մէջ ոչ մէկ ճարտարապետ կրնայ Դաշնակցութեան ակումբին համահասարակ հոգետուն մը կառուցանել, որովհետեւ անոր ճարտարապետներն ու հիմնադիրները քրիստափորներն, Ռոստոմներն եւ Չաւարեաններն նման առաքելատիպ հանճարներ էին, որոնք կրցան իրենց բնակարանին յատակագիծը հայ ժողովուրդին դարաւոր երագին պատկերով մարմնացնել եւ անոր հիմքը խարսխել հայութեան հոգիին վրայ»: Դաշնակցութեան ճառագայթով լուսա-

Թղթակից
Շար. Էջ 10